

JELENTÉS A SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK 2021. ÉVI EREDMÉNYEIRŐL

JELENTÉS A SZERVEZET MŰKÖDÉSÉNEK 2021. ÉVI EREDMÉNYEIRŐL

Budapest, 2022

**Kiadja a Magyar Akvakultúra és Halászati
Szakmaközi Szervezet**

(a Fővárosi Bíróságon 1454. számon nyilvántartott társadalmi szervezet)
1115 Budapest, XI. Ballagi Mór utca 8. fsz. 2.

Felelős kiadó: dr. Németh István elnök

**Készült az Agrárközgazdasági Intézet
gondozásában**

Szerkesztette: Bojtárné Lukácsik Mónika (AKI)

Közreműködött: Kiss Gabriella (AKI),
György Ágnes Irma (AKI)
Radócné Kocsis Terézia (AKI)
Sziráki Bence (MA-HAL)
Szabó Krisztián (Dinnyési Halgazdaság)

**A kiadvány az Agrárminisztérium
támogatásával készült**

AGRÁRMINISZTERIUM

TARTALOMJEGYZÉK

Jelmagyarázat	6
Rövidítések	6
Köszöntő	7
A halászat és a haltermelés helyzete a világban	8
A hazai akvakultúra helyzete az Európai Unióban	15
A magyar halászati ágazat 2021. évi termelési eredményei	18
A Szervezet tagjainak 2021. évi termelése	27
Főbb haltermékek fogyasztói áralakulása 2021-ben	32
Tóparti termelői árak	38
Halhúsfogyasztás	42
A halak és halászati termékek külkereskedelme 2021-ben	44
A MA-HAL 2021. évi tevékenységéről	50
Támogatások	54
Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság	57
Dinnyési Halgazdaság Kft.	58
A MA-HAL szervezeti felépítése	59
A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet taglistája	60
MA-HAL elérhetőségei	62

JELMAGYARÁZAT

..	=	az adat nem ismert
...	=	adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat
-	=	nincs adat

RÖVIDÍTÉSEK

AM	Agrárminisztérium
AKI	AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft.
EUMOFA	A halászati és akvakultúra-termékek európai piaci megfigyelőközpontja (<i>European Market Observatory for Fisheries and Aquaculture Products</i>)
FAO	Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (<i>Food and Agriculture Organization of the United Nations</i>)
MA-HAL	Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet
MAHOP	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
NÉBIH	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
MOHOSZ	Magyar Országos Horgász Szövetség
MATE HAKI	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Halászati Kutatóintézet

KÖSZÖNTŐ

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet töretlen elhivatottsággal dolgozik azon, hogy javítsa Magyarország területén a hal termékpálya szereplőinek a versenyképességét, továbbá magas szinten ellássa a halászati és akvakultúra ágazat szakmai érdekképviselését. Kiemelt célunk, hogy az ágazatot érintő gazdasági, klimatikus vagy a piacot nagyban meghatározó egyéb behatásokra gyorsan és szakszerűen reagáljunk, megoldást találjunk a felmerülő problémákra, kihívásokra. Feladataink maradéktalan ellátásához szükség van a kellő információáramláshoz és gazdasági adataink ismeretére is.

Immáron a 63. éve megjelenő éves kiadványunk célja, hogy hozzájáruljunk tagjaink magas színvonalú, a halászati ágazatot érintő informáltságához és ezen keresztül akár megalapozott gazdasági döntéseikhez. A szervezetünk éves jelentései évtizedek óta közölnek megbízható, az Agrárközgazdasági Intézet (AKI) által összesített és feldolgozott tárgyilagos információkat, a haltermeléssel foglalkozó gazdaságok éves lehalászás jelentései alapján.

Bízok benne, hogy éves jelentésünket most is hasznosnak tartják és olvasása tartalmas információkkal látja el Önöket. Felhívom figyelmüket, hogy a korábban megjelent éves jelentések visszamenőleg elérhetők a MA-HAL honlapján <http://new.magyarhal.hu/Eves-jelentes-archivumban>.

Eredményekben gazdag, sikeres munkát kívánok tagjainknak!

Üdvözlettel,

Dr. Németh István
elnök

A HALÁSZAT ÉS A HALTERMELÉS HELYZETE A VILÁGBAN

A FAO (2022) adatai szerint a világ haltermelése (élősúlyban) 177,8 millió tonnát ért el 2020-ban, ami 0,8 százalékkal volt nagyobb a megelőző három év (2017–2019 közötti évek) átlagánál (1. táblázat). A termelt mennyiségből 90,3 millió tonna, azaz 51 százalék a halászati fogásokból, míg 87,5 millió tonna (49 százalék) az akvakultúra-termelésből származott. A megelőző három év átlagában a halászati fogások az összes haltermelésnek még az 53 százalékát adták, miközben az akvakultúrából kikerülő termékek aránya mindössze 47 százalékot tett ki.

A halászati fogások mennyiségét hosszabb távon vizsgálva, az 1980-as évek vége óta relatív stabil trend rajzolódik ki, amely szerint a halászott mennyiség az egyes években 86 és 93 millió tonna között alakult. Ez alól kivétel volt a 2018. év, amikor a globális fogás nagysága rekordmennyiséget, 96,5 millió tonnát ért el. A 2020. évi termelés (90,3 millió tonna) a 2018. évi mennyiségtől 6,4 százalékkal, a megelőző három év átlagától 3,9 százalékkal maradt el (1. táblázat). A halászati fogásokon belül a tengeri halászat adja a meghatározó, 87 százalék körüli részt, ám a belvízi fogások mennyisége növekedést mutat. A FAO szerint a belvízi halászati termelés folyamatosan növekvő tendenciája félrevezető lehet, mivel a fogások növekedése részben az országos szintű jelentéstétel javulásának tudható be.

A Covid–19-világjárvány súlyos fennakadásokat okozott a tengeri halászat területén, amelynek mennyisége 78,8 millió tonna volt 2020-ban, 3,8 százalékkal kevesebb, mint a 2017–2019 közötti évek átlaga (1. táblázat). A Covid–19-járvány hatásának megítélése ugyanakkor nem egyszerű, tekintve, hogy a tengeri halászatot más tényezők is befolyásolják, mint pl. Kína, a világ legfontosabb termelőjének halászati fogások csökkentésére tett intézkedései, illetve bizonyos tengeri halfajok (szardella, csendes-óceáni szardínia és makréla) bősége az El Niño eseményekkel és az óceánográfiai viszonyok alakulásával összefüggésben, ami szintén jelentős hatást gyakorol a globális tengeri fogások évek közötti alakulására.

1. táblázat: A világ haltermelésének és -fogyasztásának^{a)} alakulása (2016–2020)

Termelés	2016	2017	2018	2019	2020	2017–2019. átlaga	Változás 2020/ 2017–2019 átlaga
	millió tonna (élő súly)						%
	Kontinensek belső területeiről (belvizek)						
Halászat	11,4	12,0	12,0	12,1	11,5	12,0	0,956
Akvakultúra	47,9	49,5	51,6	53,3	54,4	51,5	1,057
Összesen	59,3	61,5	63,6	65,4	65,9	63,5	1,038
	Tengerek és óceánok vizéből						
Halászat	78,3	81,2	84,5	80,1	78,8	81,9	0,962
Akvakultúra	28,5	30	30,9	31,9	33,1	30,9	1,070
Összesen	106,8	111,2	115,4	112	111,9	112,9	0,991
	Világ haltermelése						
Halászat összesen	89,7	93,2	96,5	92,2	90,3	94,0	0,961
Akvakultúra összesen	76,4	79,5	82,5	85,2	87,5	82,4	1,062
Összes haltermelés	166,1	172,7	179	177,4	177,8	176,4	1,008
	Felhasználás						
Emberi fogyasztás ^{b)}	148,2	152,9	156,8	158,1	157,4	155,9	1,009
Nem emberi fogyasztás	17,9	19,7	22,2	19,3	20,4	20,4	1,000
Egy főre jutó fogyasztás, kg	19,9	20,3	20,5	20,5	20,2	20,4	0,989

^{a)} A „hal” kifejezés halakat, rákokat, puhatestűeket és egyéb vízi állatokat jelöl, de nem foglalja magába a vízi emlősöket, hüllőket és vízi növényeket.

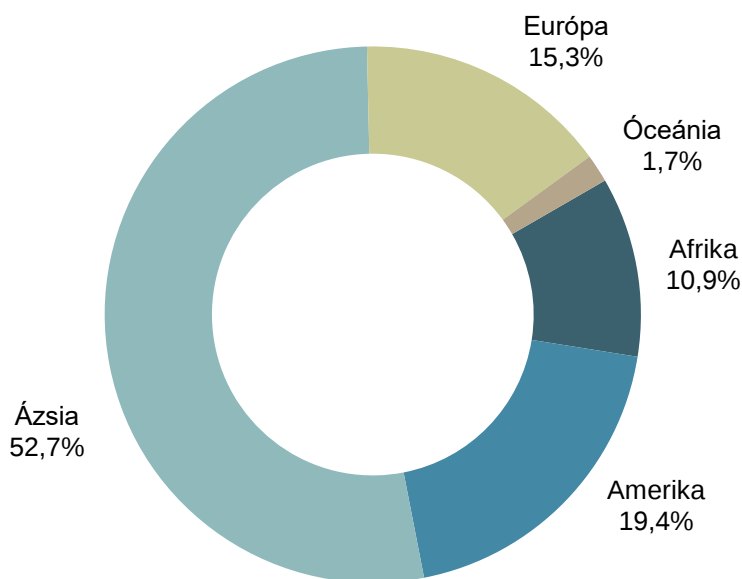
^{b)} 2018–2020 között előzetesen becsült adatok.

Forrás: FAO, 2022

A globális tengeri halászat néhány fő termelő ország kezében koncentrálódik. Az előző évekhez hasonlóan, 2020-ban is a hét legnagyobb termelő tette ki az összes tengeri halászati fogás több mint 50 százalékát, és egyedül Kína az összes mennyiség 15 százalékát adta. Kínát Indonézia (8 százalék), Peru (7 százalék), az Orosz Föderáció (6 százalék), az Amerikai Egyesült Államok (5 százalék), India (5 százalék) és Vietnam (4 százalék) követték a sorban.

A tengeri halászati fogásokon belül a legnagyobb részt az uszonyos halak adják, 2020-ban a kifogott mennyiség 66,7 millió tonnára rúgott, míg a rákfélék és a puhatestűek halászott mennyisége csaknem megegyezett, sorrendben 5,6 millió és 5,9 millió tonnát tett ki. Az egyéb tengeri állatok mennyisége 0,5 millió tonnával az előbbiekhöz képest elenyészőnek tekinthető. Az uszonyos halak között a legnagyobb mennyiséget a szardella (7 százalék), az alaszka tőkehal (5 százalék) és a csíkoshal (4 százalék) fajok adták.

1. ábra: **A globális halászati fogások megoszlása világrészek szerint, 2020**

Forrás: FAO, 2022

A belvízi halászati fogások nagysága 2020-ban 4,4 százalékkal, 11,5 millió tonnára csökkent a megelőző három év átlagához képest, miután a tengeri halászhoz hasonlóan a Covid–19-világjárvány és a kínai fogások csökkenése is negatívan befolyásolta az elért eredményeket (1. táblázat). Az 1980-as évek közepe óta először nem Kína volt a belvízi fogások legnagyobb termelője 2020-ban a világon, hanem India 1,8 millió tonnával. Ez a kínai halászati politika szigorításának az eredménye, amely a vízi élővilág megőrzése érdekében korlátozza a belvízi halászatot, és helyette az akvakultúra fejlesztésével kívánja kielégíteni a belső keresletet.

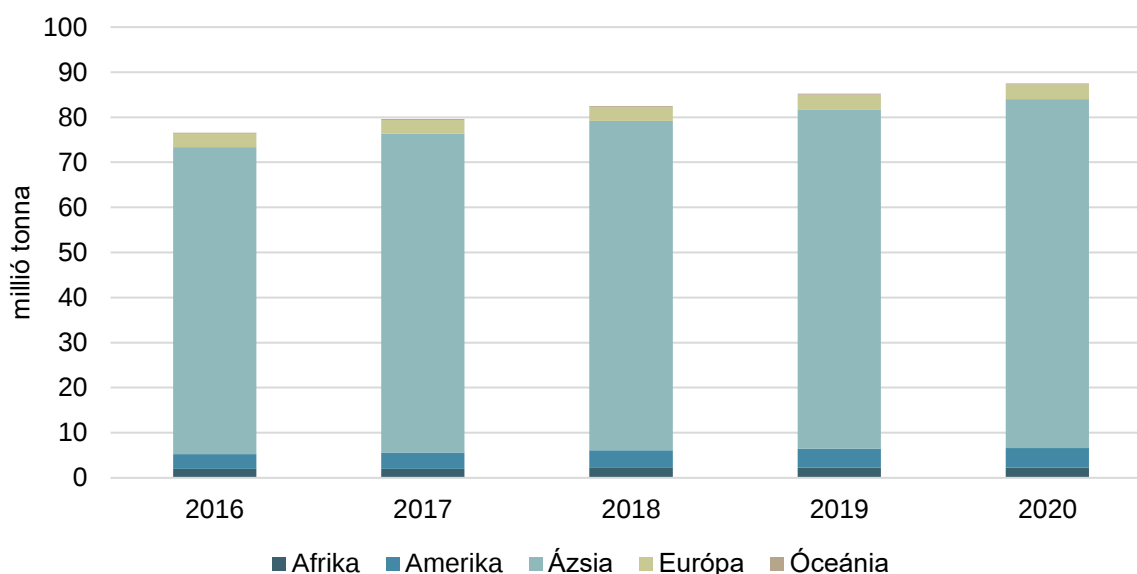
A globális belvízi halászat a tengeri halászatnál is jobban koncentrálódik a termelő országok között, tekintve, hogy a hét legnagyobb termelő az összes fogás 60 százalékát jelentette 2020-ban. Ezek India (16 százalék), Kína (13 százalék), Banglades (11 százalék), Mianmar (7 százalék), Uganda (5 százalék), Indonézia (4 százalék) és Kambodzsa (4 százalék) voltak. A fő termelő országok alapján leszűrhető, hogy a globális belvízi halászat földrajzilag is erősen koncentrált, és Ázsiában számos országban meghatározó szerepet tölt be az élelmiszer-ellátásban.

A világ akvakultúra-termelése 87,5 millió tonna volt 2020-ban, ami a Covid–19-világjárvány ellenére a legmagasabb értéknek számított az elmúlt öt évben, és a 2017–2019 közötti évek átlagát 6,2 százalékkal múlta felül. Az akvakultúrán belül a szárazföldi akvakultúra termelése 54,4 millió tonnát tett ki, és 5,7 százalékos növekedést mutatott a megelőző három év átlagához képest.

A tengeri akvakultúra termelése a szárazföldinél jobban nőtt, 7,0 százalékkal, és 33,1 millió tonnát ért el (1. táblázat).

Az akvakultúra szektor legnagyobb termelői 2020-ban Kína (49,6 millió tonna), India (8,6 millió tonna), Indonézia (5,2 millió tonna), Vietnám (4,6 millió tonna), Banglades (2,6 millió tonna), Egyiptom (1,6 millió tonna) és Norvégia (1,5 millió tonna) voltak. A top7 termelő ország a világ akvakultúra-termelésének igen jelentős hányadát, 84,3 százalékát állította elő, amiből önmagában Kína több mint 56 százalékkal részesedett.

2. ábra: **A világ akvakultúra-termelésének alakulása világrészek szerint, 2016–2020**

Forrás: FAO, 2022

Az akvakultúrában termelt állatfajok csoportjai közül 2020-ban az uszonyos halak mennyisége elérte az 57,5 millió tonnát, amiből 49,1 millió tonna a szárazföldi akvakultúrából, 8,3 millió tonna a tengeri akvakultúrából és a part menti akvakultúrából származott. A puhatestűek mennyisége 17,7 millió tonna volt (főként kagyló), a rákféléké 11,2 millió tonnára, a vízi gerincteleneké és egyéb vízi állatoké (teknősök, békák) 0,5-0,5 millió tonnára rúgott. Megjegyzendő, hogy a tenyésztett vízi állatfajok nagy változatossága ellenére csak kis számú „alapfaj” uralja az akvakultúra-termelést. Különösen jelentős az amur a globális belvízi akvakultúrában és az atlanti lazac a tengeri akvakultúrában.

Nem tartozik az elemzés tárgykörébe, de a mennyisége miatt megemlítenéd, hogy az akvakultúrában termesztett algák (főként tengeri moszatok) termelése 2020-ban meghaladta a 35 millió tonnát.

Mint már említettük, Kína meghatározó szereppel bír a világ haltermelésében, mind a halászati fogások, mind az akvakultúra területén, és összességében a világ haltermelésének 35 százalékát adta 2020-ban. Ebből adódóan fontosnak tartjuk bemutatni a világ haltermelését – a kínai termelés adatai nélkül is (2. táblázat). Az adatokból leszűrhető, hogy a világ Kínán kívüli részében is hasonló folyamatok mentek végbe 2020-ban, vagyis a tengeri halászat csökkenése, valamint a szárazföldi és tengeri akvakultúra bővülése figyelhető meg a megelőző három év átlagához képest. Különbség a belvízi fogások volumenében látható, ami a Kínát nem tartalmazó globális adatok alapján stagnálást mutatott 2020-ban az elmúlt három év átlagával való összevetésben.

2. táblázat: A világ haltermelésének^{a)} alakulása Kína termelése nélkül (2016–2020)

Termelés	2016	2017	2018	2019	2020	2017– 2019. átlaga	Változás, 2020/ 2017– 2019. átlaga
	millió tonna (élő súly)						%
	Kontinensek belső területeiről						
Halászat	9,4	9,8	10	10,3	10,0	10,0	1,000
Akvakultúra	19,1	20,5	22	23,2	23,5	21,9	1,075
Összesen	28,5	30,3	32	33,4	33,6	31,9	1,051
	Tengerek és óceánok vizéből						
Halászat	64,5	68	71,8	68	67	69,3	0,968
Akvakultúra	11,5	12,2	12,9	13,8	14,4	13,0	1,107
Összesen	76	80,2	84,8	81,7	81,4	82,2	0,990
	Világ haltermelése						
Halászat összesen	73,9	77,8	81,9	78,2	77,1	79,3	0,972
Akvakultúra összesen	30,6	32,7	34,9	37	37,9	34,9	1,087
Összes haltermelés	104,5	110,5	116,8	115,2	114,9	114,2	1,007

^{a)} A „hal” kifejezés halakat, rákokat, puhatestűeket és egyéb vízi állatokat jelöl, de nem foglalja magába a vízi emlősöket, hüllőket és vízi növényeket.

Forrás: FAO, 2022

A halászati ágazat jelentős foglalkoztató, és fontos szerepet tölt be a megélhetésben. Az elsődleges termelésben világszerte mintegy 59 millió ember dolgozik, 90 százalékuk a kisüzemi termelésben. A foglalkoztatás valamivel több mint egyharmada az akvakultúrához, kétharmada a halászathoz köthető. Amennyiben figyelembe vesszük a teljes értékláncot, megközelítőleg 600 millió ember megélhetése függ legalább részben az ágazattól. Az ágazat első értékesítésének teljes értékét 2020-ban 424 milliárd dollárra becsülték, amiből 281 milliárd dollárt az akvakultúra, 143 milliárd dollárt a halászati fogások tettek ki.

Az előzetes becslések szerint a világ élelmiszercélú halfogyasztása 157,4 millió tonnára, az egyéb, nem élelmiszercélú felhasználás 20,4 millió tonnára rúgott 2020-ban. A nem élelmiszercélú felhasználás (halliszt, halolaj) főként takarmányozási célokat szolgált, ami 16,4 millió tonnát tett ki. Megjegyzendő, hogy a halliszt és halolaj egyre nagyobb részét állítják elő a feldolgozásból származó melléktermékek felhasználásával. A melléktermékekből nyert halliszt eltérő tápértékkel rendelkezik, kevesebb fehérjét tartalmaz, de ásványi anyagokban gazdagabb, mint a teljes halból nyert halliszt. A világ halliszt-termelésének 27 százaléka, a teljes halolajtermelés 48 százaléka származott melléktermékekből 2020-ban.

Az egyéb nem élelmiszercélú felhasználás (pl. díszhalak, csalik, tenyészanyagok, gyógyszeripari alapanyagok) 4 millió tonnát ért el. A világ egy főre jutó halfogyasztása (látszólagos fogyasztás vagy egy főre jutó rendelkezésre álló mennyiség élősúlyra átszámítva) 20,2 kilogrammot tett ki 2020-ban. A 2020. évi fogyasztási szint a megelőző három év átlagától (20,4 kg/fő/év) 1,1 százalékkal maradt el (1. táblázat).

A halak külkereskedelme (export, élősúlyban) 59,8 millió tonna volt 2020-ban, ami a megelőző három év átlagához képest 9,5 százalékkal csökkent, és a világtermelés 33,7 százalékát jelentette. Megjegyzendő, hogy a korábbi években (2017–2019) a termelésnek még a 37 százalékot meghaladó része került külpiacokra. A külkereskedelem értéke 150,5 milliárd dollárt ért el 2020-ban, ami az előző három év átlagához képest 6,5 százalékkal lett kevesebb.

A Covid-19-világjárvány komoly hatással volt a globális halászatra és akvakultúrára. A fogyasztói kereslet változása, a piaci zavarok és logisztikai problémák, amelyeket a járvány megfékezésére hozott intézkedések (lezárások, kijárási tilalom, távolságtartás előírása, kikötők lezárása) okoztak, hátráltatták az ágazat tevékenységét. Egyes országokban a bezárások a kereslet bezuhanását okozták, aminek következtében csökkentek a halászati és akvakultúra termékek árai. A halászflokkok és az akvakultúra-műveletek részben leálltak a tevékenységük jövedelmezőségének csökkenése miatt, különösen a 2020-as év járványhullámai idején.

A halászati kvótákat sok esetben nem töltötték ki a kereslet csökkenése, a piacbezárások és/vagy a hűtőkapacitások hiánya következtében. Az akvakultúrában az állatok beragadása magasabb takarmányozási költségeket, illetve elhullási arányt eredményezett, míg a mobilitás korlátozása oda vezetett, hogy a termelési inputok – pl. a takarmányok – nem jutottak el rendben a gazdaságokhoz. Az exportra termelő halászati és akvakultúra-termelést jobban sújtotta a járvány, mint a belföldre termelőket a határok lezárása, a járattörések, a szállítás költségeinek emelkedése miatt. Ugyanakkor a szállodák, éttermek, vendéglátóipari létesítmények (beleértve az iskolai és munkahelyi étkeztetést is) bezárása a belföldi friss-hal-kínálatot is érintette.

A termelés és a piacok lassan talpra álltak, de a növekvő fuvar költségek, az új határeljárások, a szállítókonténerek korlátozott elérhetősége, a szűk keresztmetszetek a nemzetközi kikötőkben és a vírus új változatai beárnyékolják a középtávú kilátásokat. Összességében a vízi élelmiszereket szolgáltató rendszernek sikerült alkalmazkodnia a nehézségekhez, és biztosítani a termékekkel való ellátást. A mikro-, kis- és középvállalkozások a bezárásokra a direkt értékesítés kialakításával, a sűrűn lakott városok közelében ideiglenes értékesítő helyek felállításával, az e-kereskedelmi lehetőségek kihasználásával reagáltak. Ugyanakkor számos vállalkozás megszűnt vagy bizonytalan a helyzete.

Úgy tűnik, hogy néhány változtatás hosszabb távon is fennmarad és a Covid-19-járvány kedvezhet az iparági konszolidációnak. A Covid-19-járvány tanulsága rávilágított a piacok kölcsönös kapcsolódására: az egyes termékpálya-szakaszok megzavarása olyan hatásokat indíthat el, ami átnyúlik a helyi, nemzeti és nemzetközi határon, és növeli az inflációs kockázatokat.

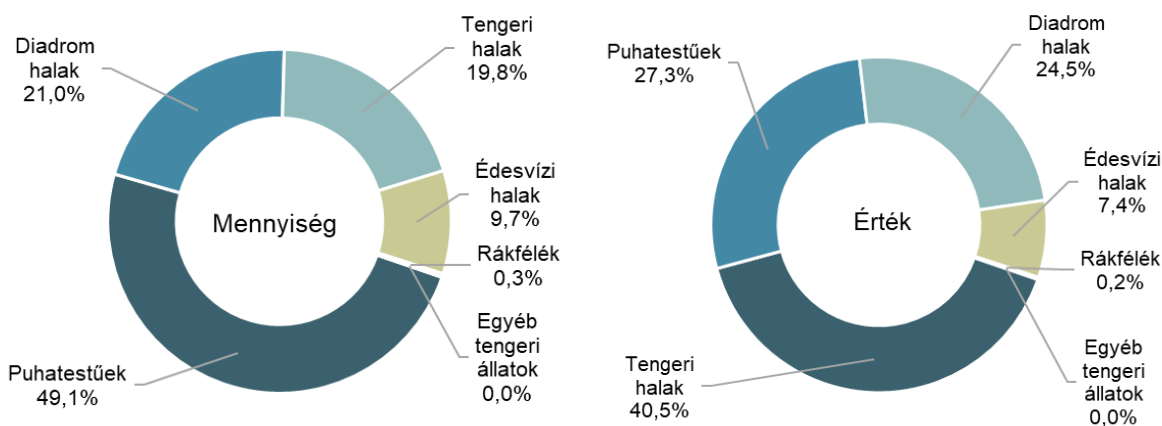
A gazdasági fejlődés és a népesség növekedése a vízi élelmezési rendszerekkel szemben egyre nagyobb elvárásokat támaszt. A FAO projekciója szerint a világ haltermelése 2030-ra elérheti a 202 millió tonnát, elsősorban az akvakultúra-termelés tartós bővülésének köszönhetően. Az előrejelzés szerint az akvakultúra-termelés 106 millió tonnára növekedhet 2030-ig, míg a halászati fogások mennyisége 96 millió tonna lehet. A növekvő jövedelmek, az urbanizáció, a kifogást követő eljárások fejlesztése, valamint a táplálkozási trendek változása miatt a halfogyasztás is nőhet, és az egy főre jutó mennyisége 2030-ban elérheti a 21,4 kilogrammot.

A HAZAI AKVAKULTÚRA HELYZETE AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Az Európai Unió (EU27) akvakultúra-termelése 1,1 millió tonnát tett ki 2020-ban. A halak közel 22 százalékát, 294 ezer tonnát állították elő édesvízben. Az EU tagországai között Spanyolország (277 ezer tonna), Franciaország (191 ezer tonna), Görögország (132 ezer tonna) és Olaszország (123 ezer tonna) akvakultúra-termelése volt a legmagasabb. A haltermelést tekintve Görögország (112 ezer tonna), Spanyolország (67 ezer tonna), Olaszország (49 ezer tonna), Lengyelország (48 ezer tonna) és Franciaország (47 ezer tonna) előállítása volt a legnagyobb mennyiségű akvakultúrában. Az édesvízi halelőállítás volumene szerint legtöbbet Lengyelország (16 százalék, 48 ezer tonna), Franciaország (14 százalék, 41 ezer tonna) és Olaszország (12 százalék, 37 ezer tonna) termeltek. Magyarország a rangsorban a hetedik helyen állt 18 ezer tonnás eredményével, mely megközelítőleg 6 százalékát tette ki az EU édesvízi haltermelésének.

Az akvakultúrában termelt állatok mennyiségének 49 százalékát a puhatestűek adták, majd a tengeri halak következtek 21 százalékkal. A vándorló halfajok (elsősorban lazac- és pisztrángfélék) 20 százalékkal, az édesvízi fajok 10 százalékkal részesedtek az összes termelésből. A termelt fajok értéke alapján a tengeri halak képviselték a legmagasabb arányt, 41 százalékot (1,7 milliárd USD), majd sorrendben a puhatestűek (27 százalék, 1,2 milliárd USD), a vándorló halak (25 százalék, 1,0 milliárd USD) és az édesvízi halak (7 százalék, 313 millió USD) következtek. A rákfélék és az egyéb tengeri állatok részaránya nem érte el a 0,5 százalékot sem a mennyiség (4 ezer tonna), sem az érték (9 millió USD) tekintetében (3. ábra).

3. ábra: Az EU akvakultúra-termelés megoszlása a termelt fajok fő csoportjai szerint, 2020

Forrás: FAO, 2022¹

Édesvízi környezetben termelt fajok közül legnagyobb mennyiségben (180,3 ezer tonna, 60,8 százalék) lazacféléket, elsősorban szivárványos pisztrángot (94,7 százalék) állítottak elő az EU 27 tagállamában.

A szivárványos pisztráng adta az édesvízi termelés 57 százalékát. A legjelentősebb szivárványos pisztráng termelő országok 2020-ban Franciaország (36,7 ezer tonna), Olaszország (33,2 ezer tonna) és Dánia (32,8 ezer tonna) voltak. Magyarország 95 tonnával a termelő 23 tagország között a 20. helyen áll jelenleg.

3. táblázat: Az EU fő szivárványospisztráng-termelő országai, valamint Magyarország pisztrángtermelése és értéke, 2019–2020

Terület	Termelt mennyiség, tonna		Ezer USD	
	2019	2020	2019	2020
Franciaország	36 331	36 700 F	148 858	150 907 F
Olaszország	37 390 F	33 231	113 451 F	112 877
Dánia	30 852	32 821	117 447	124 017
Lengyelország	16 285	17 900	63 807	81 781 F
Spanyolország	16 972	15 806	62 320	59 395
Németország	7 841	7 946		43 564
Magyarország	76	95	334	813
EU27 összesen	170 469	180 346	629 992	688 801

F= FAO becslés, elérhető információforrások alapján becsült vagy specifikus feltételezések alapján számolt adatok.

Forrás: FAO, 2022

¹ FAO, 2022. Fishery and Aquaculture Statistics. Global aquaculture production 1950-2020 (FishStatJ). In: FAO Fisheries and Aquaculture Division [online]. Rome. Updated 2022. www.fao.org/fishery/statistics/software/fishstatj/en

4. táblázat: Az EU fő pontytermelő országainak pontytermelése és értéke, 2019–2020

Terület	Termelt mennyiség, tonna		Ezer USD	
	2019	2020	2019	2020
Lengyelország	21 252	22 500 F	71 373	77 098
Csehország	17 945	17 370	38 031	36 371
Magyarország	11 436	11 909	27 502	26 679
Bulgária	4 849	3 774	12 045	9 897
Németország	4 641	4 788	13 352	12 250
Románia	4 191	3 650 F	12 619	17 115 F
EU27 összesen	73 0488	72 523	204 611	206 63

F= FAO becslés, elérhető információforrások alapján becsült vagy specifikus feltételezések alapján számolt adatok.

Forrás: FAO, 2022

Az EU-ban az édesvízi halak közül a második legfontosabb termelt halfaj a ponty, amely az édesvízi környezetben termelt halak mennyiségének és értékének megközelítőleg egynegyedét teszi ki. A ponty termelése 2020-ban összesen 72,5 ezer tonna volt. A tagországok között a legnagyobb mennyiségben Lengyelország (25,5 ezer tonna), Csehország (17,3 ezer tonna) és Magyarország (11,9 ezer tonna) állítottak elő pontyot. Magyarországon a ponty után második legnagyobb mennyiségben előállított édesvízi halfaj az afrikai harcsa, amelynek termelésében Magyarország az EU-ban az első helyen állt 2020-ban. Az EU-ban az afrikai harcsa termelése 2020-ban 9,6 ezer tonnát tett ki, ami az EU összes édesvízihal-termelésének a 3 százalékát, értékének 2 százalékát adta. Magyarország afrikaiharcsa-termelésével (2020-ban 3,8 ezer tonna) az első helyen áll az EU 27 tagállama között. Magyarországot továbbra is Hollandia (2,7 ezer tonna) követi a sorban, majd harmadikként Németország (1,0 ezer tonna).

5. táblázat: Az EU fő afrikaiharcsa-termelő országainak afrikaiharcsa-termelése és értéke, 2019–2020

Terület	Termelt mennyiség, tonna		Ezer USD	
	2019	2020	2019	2020
Magyarország	3 610	3 825	7 489	7 438
Hollandia	2 700 F	2 450 F	6 045 F	5 037 F
Németország	1 193	1 025	3 553	3 840
Szlovákia	922 F	698	2 195 F	1 690
Ausztria	458	499	1 539	2 434
EU27 összesen	9 823	9 601	24 569	24 692

F= FAO becslés, elérhető információforrások alapján becsült vagy specifikus feltételezések alapján számolt adatok.

Forrás: FAO, 2022

A MAGYAR HALÁSZATI ÁGAZAT 2021. ÉVI TERMELÉSI EREDMÉNYEI

A magyar mezőgazdaság, erdészet és halászat nemzetgazdasági ág (együttesen) a bruttó hazai termék, a GDP termeléséhez 2021-ben 3,9 százalékkal járult hozzá.

Az állattenyésztő ágazaton belül a halászati ágazat folyamatos emelkedést produkált a nemzeti össztermékhez való hozzájárulásával, annak ellenére, hogy az ágazat általánosságban elavult technikai feltételekkel rendelkezik.

A hazai halászati ágazat bruttó termelési értéke 2021-ben 26,4 milliárd forint volt. Ezzel az értékkel számolva az egy hektárra vetített átlagos termelés érték 1,01 millió forint. Az ágazat étkezési halra vonatkozó éves termelési értéke 19,6 milliárd forint (a megelőző évhez képest 2,7 milliárd forinttal emelkedett), a bruttó hozzáadott érték 8,8 milliárd forint (ami 1,2 milliárd forinttal nőtt), a folyó termelő (közbeeső) felhasználás értéke 10,8 milliárd forint (1,5 milliárd forinttal emelkedett) volt. A magyar halászati ágazat kibocsátási értéke évek óta folyamatosan emelkedik, 2021-ben az állattenyésztés kibocsátási értékének 1,8 százalékát adta, ezzel a hazai összes mezőgazdasági termelés 0,57 százalékát érte el hasonlóan a megelőző évhez. A halászati ágazat étkezési haltermelése évek óta csekély, 0,01 százalékkal járul hozzá a nemzetgazdaság bruttó hozzáadott értékéhez. Feltételezhető, hogy az elkövetkező években sem fog a kibocsátás és az ágazat termelési értéke jelentősen változni, mert más mezőgazdasági ágazathoz képest a halászati ágazat kicsi, és évek óta megközelítőleg azonos méretű tógazdasági területen, közel azonos mennyiségű halat termel.

Kis mérete ellenére a halászati ágazatra több ellátó és kiszolgáló ágazat épít, annak ellenére is, hogy pandémiás helyzeten felül köztudottan érintik folyamatosan az ágazatot más havária jellegű veszélyhelyzetek is.

A rekreációs célú halászat és horgászat nagy része, emellett több környezet- és természetvédelmi program, illetve ezek gazdasági-társadalmi teljesítménye is ezen az ágazaton alapszik. A halászati ágazat mindinkább megpróbál igazodni az újabb és újabb kihívásokhoz és az egyre változó vásárlói igényekhez.

Magyarországon 2021-ben az Agrárközgazdasági Intézet statisztikai adatgyűjtése alapján akvakultúra-termeléssel 377 vállalkozás foglalkozott, a halastó művelési ágba sorolt tóterület nagysága 29 594 hektár, az üzemelő tavak területe 26 585 hektár volt.

A megelőző évhez képest 2,4 százalékkal csökkent a haltermelő területek aránya. Az új halastavak létesítésének adatai statisztikai adatvédelmi korlátok (az érintett gazdaságok alacsony száma) miatt nem nyilvánosak, azonban ebből is látszik, hogy mennyire nem népszerű az igen magas költséggel járó beruházást jelentő új halastavak építése. A rekonstrukció alá vetett tavak területének nagysága is – 2014 óta – folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, míg 2014-ben a gazdák közel 700 hektár tőrekonstrukciót végeztek, addig 2021-ben már a 100 hektárt sem érte el az országosan felújított terület, ami a 2020-as évtől 40 százalékkal elmaradt.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a különböző korosztályú és különféle célra termelt halak egymáshoz viszonyított arányában nem történt lényegi változás. A halastavak 62 százalékán étkezési méretű halak termelése, 26 százalékán növénydék-, 8 százalékán ivadéknevelés történik, a fennmaradó 4 százalékot pedig egyéb célra hasznosítják a gazdák.

6. táblázat: A halászat fontosabb termelési adatai

Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021
Tógazdaságok és intenzív üzemek^{a)}					
Halastó – üzemelt terület (hektár)	26 065	26 473	27 056	26 585	25 937
Étkezési haltermelés (tonna)	18 257	17 901	17 337	18 446	17 956
Természetes vizek és víztározók^{b)}					
Nyilvántartott halgazdálkodási vízterület (hektár)	162 539	163 374	171 676	172 297	163 599
Teljes zsákmány (tonna)	5 607	5 198	5 080	5 733	4 601
Ebből étkezési hal (tonna)	5 607	5 198	5 080	5 733	4 601
Összes étkezési hal (tonna)	23 864	23 099	22 417	24 179	22 557

Forrás: ^{a)} Agrárközgazdasági Intézet ^{b)} Nébih

A magyarországi tógazdasági haltermelés 2021-ben 21 184 tonna volt, ami országos eredményben az előző évtől 1 százalékkal marad el, azonban ha részletesebben – pl. régiós szinten – vizsgáljuk az adatokat, akkor a Dél-Dunántúlon 15 százalékos termelési visszaesés is kimutatható.

A hazai tógazdasági termelésre jellemző a regionalitás, mivel a régiók halastavak területének nagysága és termelési adottságai igen eltérők, sőt bizonyos térségben egyáltalán nem történik haltermelés. A területileg is legnagyobb alföldi régiók szerepe kiemelkedő a haltermelésben, több éve változatlanul ugyanaz a három régió (Észak-Alföld, Dél-Dunántúl és Dél-Alföld) adja, haltermelés 82,4 százalékát.

Megyei szinten a hazai haltermelés meghatározó részét Jász-Nagykun-Szolnok megyében termelték, majd Hajdú-Bihar megyében, ezt követi Somogy, Békés, Csongrád-Csanád és Bács-Kiskun megye.

A ponty a legfontosabb haszonhalunk és a horgászok számára is kiemelt fogási célpont. Termelése domináns az étkezési halak előállításában, ami többek között a hazai természeti és klimatikus viszonyokra vezethető vissza. A tógazdaságokban előállított étkezési célú haltermelés 83,2 százalékát az étkezési ponty adja, 6,8 százalékát a busa, 3,4 százalékát az amur, 1,6 százalékát a szürke harcsa, a fennmaradó részt a tavakban termelt egyéb halak adják.

Az elmúlt 5 évet vizsgálva 2017-ben termelték a legtöbb étkezési méretű pontyot, a többi évben a megelőző évekhez képest kismértékű csökkenés volt megfigyelhető. Azonban 2020-ban már közel 480 tonnával termeltek többet, mint az azt megelőző évben, majd 2021-ben a termelés visszaesett a 2018-2019-es értékekre. A hektáronkénti összes halszaporulat 558 kilogramm, ami az előző évinél 6,3 százalékkal magasabb, az 1 hektárra vetített pontyszaporulat 464 kilogramm, ami 5,7 százalékkal haladja meg a 2020-as évi értéket.

A lehalászott étkezési célú értékes ragadozó halak (csuka, harcsa, süllő) mennyisége 2021-ben 264 tonna volt, ami az előző évhez képest, több mint 18 százalékkal esett vissza. A tógazdaságokban a horgásztatással értékesített hal mennyisége 209 tonna volt, 10 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. Halgazdálkodási vízterület (pl. horgászat, természetes víz) telepítésére 2021-ben 2094 tonna halat értékesítettek a termelők.

A halastavakban megtermelt étkezési méretű halmennyiség 5,6 százalékkal mérséklődött, a tenyészhál-előállítás viszont 9,1 százalékkal növekedett 2021-ben az egy évvel korábbi mennyiséghez képest.

A halászati ágazatban ténylegesen felhasznált víz mennyisége 2021-ben meghaladta a 302 millió köbmétert, ami 2,5 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban, így egy hektárnyi üzemeltetőterületre átlagosan 11 649 köbméter vízfelhasználás jutott. A legtöbb vízmennyiséget a csapadékban szegény régiókban használták fel a tavak feltöltésére és utánpótlására. Az Észak-Alföldön 136 millió köbméter, a Dél-Dunántúlon 60 millió köbméter, a Dél-Alföldön 63 millió köbméter vizet használtak fel, ami 85 százalékát jelenti az ágazat teljes vízfelhasználásának 2021-ben.

A völgyzárógátas tavak vízszintjét jellemzően a lehulló csapadék mennyisége befolyásolja, így az aszályos időjárás ezeket a halastavakat sújtotta leginkább. A magas hőmérséklet és csapadékszegény időjárás miatt egyes helyeken nagyobb volt a párolgási veszteség a tavakon, mint a befolyó víz mennyisége, ezért több gazdálkodó kényszerlehalaszásokat végzett a halállomány megőrzése érdekében.

Akvakultúrában 2021-ben 26 856 tonna halat állítottak elő, melyből tógazdaságokban 21 184 tonnát, intenzív rendszerekben 5672 tonna halat termeltek.

Az étkezési hal összesen 17,9 ezer tonna (67 százalék) volt, ami 3 százalékkal maradt el a megelőző évitől. Az étkezési halak előállítása nagyjából (76 százalék) tógazdasági termelésben történik, 2020-hoz képest a tógazdaságokban kevesebb, 13,6 ezer tonna, az intenzív termelésben több, 4,4 ezer tonna étkezési célú halat állítottak elő (7. táblázat).

Összességében 2021-ben az akvakultúra-termelés mennyisége megközelítőleg azonos szinten maradt a megelőző évvel, azonban a teljes termelésen belül az intenzív technológiájú üzemek által előállított halmennyiség évről évre emelkedő tendenciát mutat, míg a tógazdasági haltermelésnél némi ingadozás figyelhető meg. A tógazdaságokban termelt hal mennyisége 1 százalékkal, az intenzív rendszerekben előállított haltermelés pedig 7 százalékkal emelkedett.

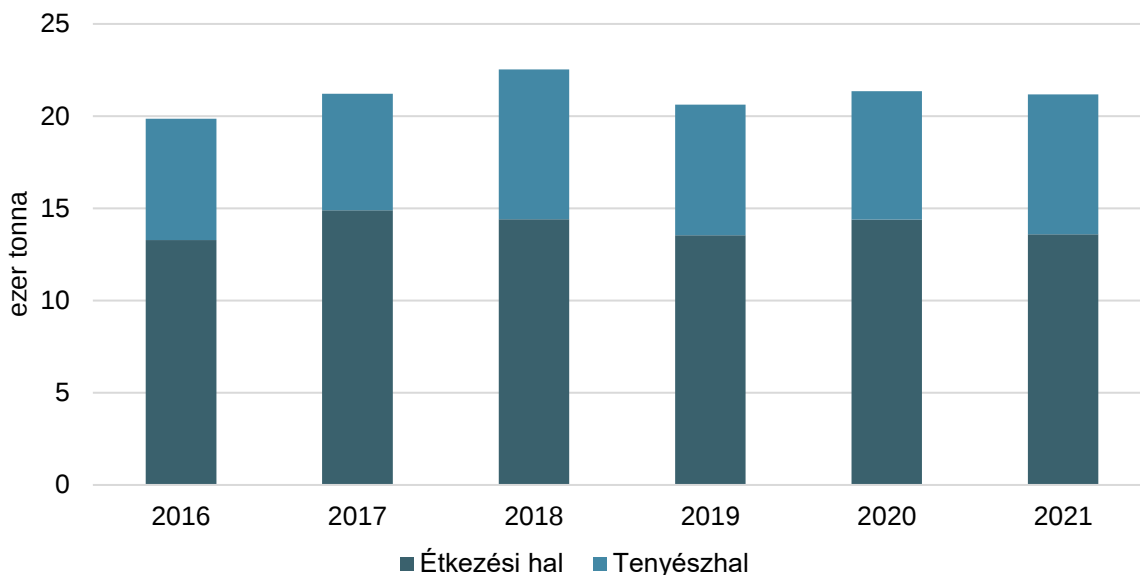
7. táblázat: Tógazdasági és intenzív üzemi haltermelés

Év	Tógazdasági haltermelés		Intenzív üzemi haltermelés		Tógazdasági + intenzív termelés összesen	
	tonna					
	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési
2017	21 208	14 893	4 199	3 364	25 407	18 257
2018	22 541	14 414	4 246	3 487	26 787	17 901
2019	20 619	13 536	4 740	3 801	25 359	17 337
2020	21 353	14 395	5 277	4 051	26 630	18 446
2021	21 184	13 592	5 672	4 364	26 856	17 956

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

Az adatokból megállapítható, hogy arányaiban az intenzív üzemi haltermelés mennyisége sokkal erőteljesebben nő, mint a tógazdasági termelésé, azonban a megtermelt halmennyiség 79 százaléka tógazdasági haltermelésből származik és csak 21 százaléka intenzív üzemi termelésből. A tógazdasági haltermelés 64 százalékát étkezési célú halak, 36 százalékát a tenyészhalak adják. Az utóbbi 10 évet vizsgálva megállapítható, hogy halastavi rendszerben összességében a legnagyobb mennyiségű (22,5 ezer tonna) halat 2018-ban termelték a gazdák, ugyanakkor a legtöbb étkezési célra szánt halat 2017-ben (14,9 ezer tonna) állítottak elő.

4. ábra: **Étkezési és tenyészhal mennyisége a tógazdasági haltermelésben, 2016–2021**

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A tógazdasági haltermelés fontos feladata a természetes vizek és horgásztavak halállományának pótlásához szükséges telepítőanyag előállítás is, erre a célra 2021-ben 2094 tonna halat értékesítettek a termelők, 11 százalékkal kevesebbet, mint a megelőző évben. Saját tavakból 209 tonna étkezési méretű halat horgásztattak a gazdák, 10 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban.

Az AKI adatai szerint a haltermelő vállalkozások gazdasági formájukat tekintve hosszú évtizedek óta nem változtak. Az előző évekhez képest a tavak tulajdonosbérleti jogviszonyának aránya sem változott számottevően, továbbra is a tavak közel 30 százaléka bérleti jogviszonyban van. Többnyire mezőgazdasági kistermelők, egyéni vállalkozók, családi gazdaságok és társas vállalkozások határozzák meg az ágazatot, de vannak közöttük állami tulajdonú gazdaságok és szövetkezetek is. A KSH adatai alapján több olyan vállalkozás is foglalkozik haltermeléssel, amelynek nem a TEÁOR besorolás szerinti főtevékenysége a haltermelés, ők jellemzően mezőgazdasági növénytermesztési, állattenyésztési és vegyes gazdaságok közé tartoznak, arányuk 12 százalék feletti a haltermelésben.

Az üzemelő téterület nagyságát tekintve legnagyobb részaránnyal (64 százalék) a társas vállalkozások rendelkeznek. Az állami tulajdonban lévő vállalkozások 19, az egyéb szervezetek (pl. önkormányzatok és alapítványok) 12, a horgászszervezetek 3 és a mezőgazdasági, halászati szövetkezetek szintén 2 százalékát teszik ki a tavi gazdaságoknak (8. táblázat).

8. táblázat: A 2021. évi tógazdasági haltermelés szektoronként

Megnevezés	Üzemelt tőterület (ha)	Lehalászás összesen (tonna)	Ebből: étkezési hal összesen (tonna)
Állami gazdálkodó szervezetek	4 945	2 818	1 822
Mezőgazdasági, halászati szövetkezetek	554	488	437
Horgászszervezetek	693	664	477
Más társas vállalkozások	16 528	14 859	9 300
Egyéb	3 217	2 355	1 556
Összesen	25 937	21 184	13 592

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

Az összesített adatok átlagát tekintve a termelők hektáronként 300-360 kilogramm körüli halmennyiséget telepítettek a tavakba, 2020-ban az 1 hektárra jutó átlag bruttó haltermelés 817 kilogramm volt, mely 2 százalékkal haladta meg a 2020. évi értéket, az átlag szaporulat 558 kilogramm volt hektáronként, ami 6 százalékkal nőtt az előző évhez képest. Az 1 hektárra jutó étkezési haltermelés átlag 524 kilogramm volt, ami 3 százalékos visszaesést jelent a korábbi évhez képest (9. táblázat).

9. táblázat: Tógazdasági haltermelés mutatói

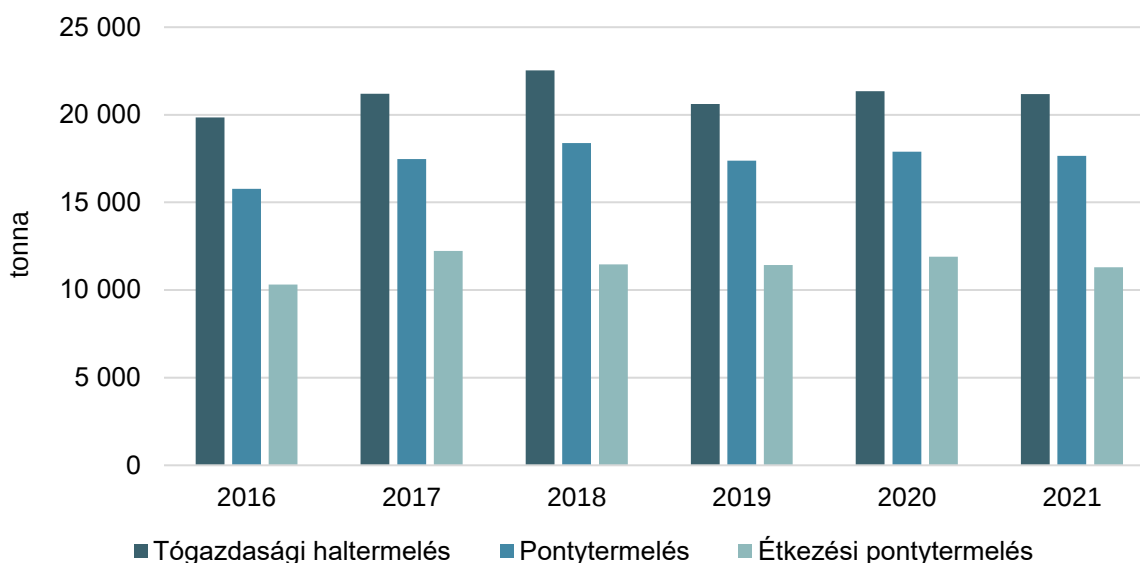
Megnevezés	2017	2018	2019	2020	2021	2021/2020 %
	kg					
1 hektárra jutó bruttó haltermelés	814	852	762	803	817	101,7
1 hektárra jutó szaporulat	462	595	522	525	558	106,2
1 hektárra jutó étkezési haltermelés	571	545	500	541	524	96,9

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A hazai halastavi haltermelés legnagyobb mennyiségben (83 százalék) előállított halfaja a ponty, aminek 64 százalékát étkezési célra termelték (5. ábra). A hazai 377 haltermelő cégből, 161 cég (199 telephelyen) termelt pontyot más halfajok mellett. Kizárólag pontytermeléssel azonban csak 53 halasgazda (65 telephelyen) foglalkozott.

A pontytermelés stabil termelési eredményt hoz évek óta. Az étkezési célú pontytermelés az utóbbi években a 11 ezer tonnát meghaladja, 2021-ben 11,3 ezer tonna volt, ami 5 százalékkal maradt el a 2020-as évi termelt mennyiségtől.

5. ábra: A pontytermelés mennyisége a tógazdasági haltermelésben, 2016–2020

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

Az 1 hektárra vetített pontyszaporulat 464 kilogramm volt, mely az 1 hektárra jutó összes halszaporulat közel 83 százalékát tette ki 2021-ben (10. táblázat). Az utóbbi 5 év növekedő tendenciája után 2021-ben visszaesett a hektáronkénti pontykihelyezés.

Az 1 hektárra vetített legkevesebb pontykihelyezés 2017-ben történt, 2021-ben átlagosan 216 kilogrammot helyeztek ki a tavakba hektáronként, ami az elmúlt 5 év átlagát 2 kilogrammal haladja meg.

10. táblázat: A pontytermelés mutatói

Év	Pontykihelyezés	Ponty bruttó hozama	Ponty nettó hozama	Súlynövekedési hányados
	kg/hektár			
2017	208	670	462	3,22
2018	214	695	481	3,25
2019	219	643	437	2,93
2020	234	673	439	2,87
2021	216	680	464	3,15

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A tógazdasági haltermelés étkezési célú fajonkénti megoszlása az utóbbi éveket tekintve hasonlóan alakult. Az ágazat 83 százalékban pontyot, 10 százalékban növényevő halakat, 2 százalékban ragadozó halakat, 4 százalékban vadhalat termelt (6. ábra).

11. táblázat: A 2021. évi tógazdasági étkezési haltermelés faji megoszlása

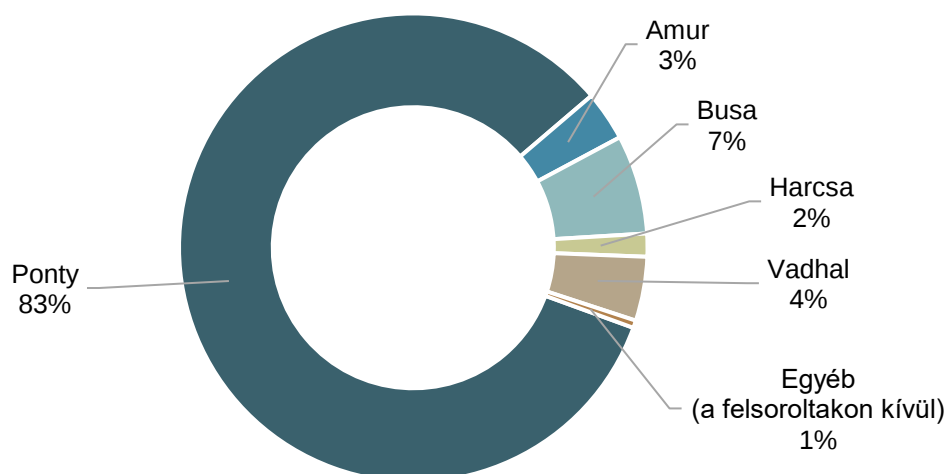
Halfaj	Tonna	Megoszlás, %	Az előző év
Ponty	11 309	83,2	95,0
Amur	465	3,4	97,6
Fehér busa, pettyes busa, hibrid busa	930	6,8	102,3
Harcza	216	1,6	84,1
Süllő	25	0,2	66,0
Compó	3	0,0	53,8
Csuka	23	0,2	81,1
Egyéb nemes hal	19	0,1	215,5
Vadhal	601	4,4	78,9
Összesen	13 592	100,0	94,4

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A növényevő halfajok közül a lehalászott étkezési korosztályú amur a megtermelt mennyiség 3,4 százalékát, a busa (fehér, pettyes és hibrid) 6,8 százalékát adta 2021-ben. Az étkezési célú amurnál csökkenő tendencia figyelhető meg annak ellenére, hogy 2020-ban közel 11 százalékos növekedést mutatott a mennyisége.

Az étkezési célra termelt legfontosabb ragadozó halak (csuka, harcsa, süllő) mennyisége 2021-ben 264 tonna volt, ami az előző évhez képest 8 százalékos csökkenést jelent.

6. ábra: 2021. évi tógazdasági étkezési haltermelés faji megoszlása

Megjegyzés: Az ábrán a busa tartalmazza a fehér busa, a pettyes busa és a hibrid busa adatait.

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

Intenzív üzemű technológiai rendszert 2021-ben 22 vállalkozás 24 telephelyen üzemeltetett különböző halfajok termelésére. A precíziós rendszerekben termelt hal mennyisége 2020-ban 5672 tonna volt, ami az előző évhez képest 7 százalékkal emelkedett.

Ebből az étkezési méretű hal mennyisége az elmúlt években dinamikusan nőtt, 2021-ben elérte a 4364 tonnát, közel 7 százalékkal meghaladva a megelőző évi mennyiséget (12. táblázat). Az elmúlt öt év során a termelt mennyiség viszonylag egyenletes emelkedést mutatott, mely elsősorban az afrikai harcsa termelésbővülésének volt köszönhető. A Magyarországon több helyen rendelkezésre álló geotermális energia lehetővé teszi, hogy az intenzív rendszerekben nevelt melegigényes halfajokat egész évben gazdaságosan lehessen előállítani.

Az afrikai harcsa hazai piaci bevezetése és ezt követően a termelés felfutása az elmúlt két évtizedben a magyar halászati ágazat egyik sikertörténete, ezen túlmenően évek óta az EU-ban első helyen állunk a 4 ezer tonnát meghaladó étkezési célra termelt halmennyiséggel. Az afrikai harcsa termelése 2020. évhez hasonlóan 94 százalékkal részesedett 2021-ben az intenzív rendszerben termelt étkezési haltermelésből.

Magyarországon az afrikai harcsa mellett jóval kisebb arányban termelnek még étkezési méretű pisztrángot (74 tonna, 1,7 százalék), tokféléket (71 tonna, 1,6 százalék) és egyéb halfajokat (112 tonna, 2,5 százalék) zárt rendszerekben.

A tokfélék termelt mennyisége az elmúlt öt évben csökkenő tendenciát mutatott, azonban 2021-ben közel 5 százalékkal nagyobb volt az egy évvel korábbinál, míg a pisztráng esetében egyelőre növekedő tendenciát figyelhetünk meg annak ellenére, hogy az utóbbi évben megközelítőleg 23 százalékkal kevesebb volt az étkezési méretű mennyisége mint 2020-ban.

12. táblázat: Intenzív haltermelő üzemek termelése 2021-ben

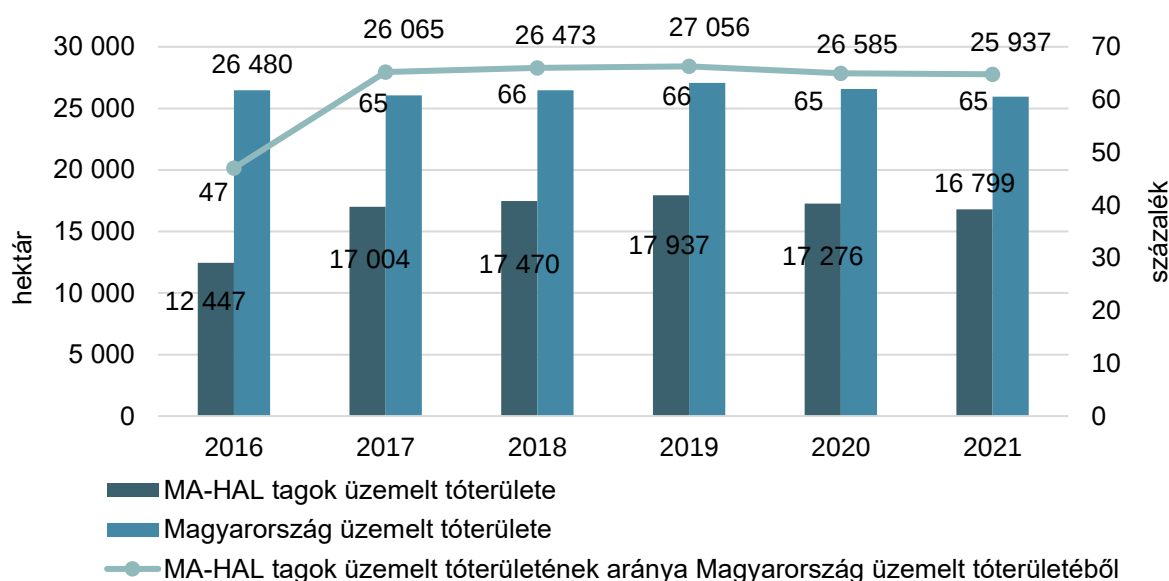
	Lehalászott anyag	Darab	Tonna
Pisztráng	Anya állomány	...	...
	Növendék állomány	...	...
	Év során termelt étkezési hal	217 200	74
	Összesen		92
Afrikai harcsa	Anya állomány	4 239	15
	Növendék állomány	2 621 131	1 175
	Év során termelt étkezési hal	2 360 564	4 108
	Összesen		5 298
Tokféle	Anya állomány	...	...
	Növendék állomány	...	...
	Év során termelt étkezési hal	13 568	71
	Összesen		101
Egyéb	Anya állomány	437	2
	Növendék állomány	75 059	67
	Év során termelt étkezési hal	58 825	112
	Összesen		181
Intenzív termelés összesen			5 673
Ebből: étkezési hal			4 364

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A SZERVEZET TAGJAINAK 2021. ÉVI TERMELÉSE

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet 2021-ben 123 taggal rendelkezett. A MA-HAL tagok 2021-ben az ország üzemeltetőterületének 65 százalékán gazdálkodtak. Ami azt jelenti, hogy annak ellenére, hogy az országos üzemeltetőterület nagysága 2,4 százalékkal csökkent, a MA-HAL tagok részesedése az üzemeltetőterületből változatlan maradt. A Szervezet tagjai által üzemeltetett terület nagysága 2016-tól kezdve folyamatosan emelkedett 2019-ig, azonban 2020-ban a megelőző évhez képest 4 százalékkal csökkent, ezt követően 2021-ben további 2,8 százalékos csökkenést mutatott, ami szinte egyenesen arányos az országos üzemeltetőterület csökkenésének mértékével (7. ábra).

7. ábra: Üzemeltetőterületek alakulása 2017–2021 között

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A közel 3 százalékos területcsökkenés ellenére 2021-ben a tógazdaságokban a megtermelt hal mennyisége csupán 1,1 százalékkal volt kevesebb, mint a megelőző évben. A tagok 15,5 ezer tonna halat állítottak elő, ebből az étkezési célú mennyiség 10,6 ezer tonna volt.

A megfigyelt 5 éves intervallumban a MA-HAL tagok 2018-ban termelték a legtöbb halat (16,7 ezer tonna), amely mennyiséget azóta sem sikerült előállítani.

Ugyanezen időszakban az étkezési célú haltermelést vizsgálva megállapítható, hogy a 2021-ben szinte azonos mennyiség előállítására került sor, mint 2018-ban.

13. táblázat: A MA-HAL tagok tógazdasági haltermelése

Év	Üzemelt tóterület, hektár	Tenyész- hal	Étkezési hal					Étkezési össze- sen	Termé- lés össze- sen
			ponty	amur	busa	raga- dozó	egyéb		
		tonna							
2017	17 004	3 963	9 427	419	817	151	411	11 225	15 188
2018	17 470	6 094	8 497	340	1 186	247	336	10 606	16 699
2019	17 934	5 230	8 496	320	823	202	343	10 184	15 414
2020	17 276	4 808	8 986	363	764	248	544	10 904	15 712
2021	16 799	4 920	8 843	367	732	186	486	10 614	15 534

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A MA-HAL tagok által termelt halmennyiség 68 százaléka étkezési célú, amely arány közel azonos az országosan termelt mennyiségből előállított étkezési célú hal arányával. Tenyészhalból mindössze 122 tonnával termeltek kevesebbet 2021-ben, mint egy évvel korábban. Az étkezési méretű ponty megtermelt mennyisége közel 1,6 százalékkal, a ragadozó halaké pedig 25 százalékkal csökkent a 2020-as évi termeléshez képest, míg az amur csekély 1,1 százalékkal növekedett.

14. táblázat: MA-HAL tagok 1 hektárra jutó tógazdasági haltermelése

Év	Üzemelt tóterület, hektár	Tenyész- hal	Étkezési hal					Étkezési összesen	Termelés összesen
			ponty	amur	busa	ragadozó	egyéb		
		kg							
2017	17 004	777	792	35	69	13	35	943	893
2018	17 470	1 163	695	28	97	20	27	867	956
2019	17 934	972	677	25	66	16	27	811	859
2020	17 276	928	743	30	63	21	45	902	909
2021	16 799	976	752	31	62	16	41	903	925

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A Szervezet tagjainak az 1 hektárra vetített eredmények alapján az országos átlaghoz képest magasabb átlagértékeket értek el 2021-ben. Vagyis a tagok 1 hektárra jutó termelt halmennyisége 925 kilogramm, ami 13,2 százalékkal haladta meg az országos átlagot, az étkezési célú termelt mennyiség esetében 1 hektárra számolva

903 kilogramm, amely 20,6 százalékkal magasabb, mint az országos átlag. Tenyészhalból 2021-ben 5,2 százalékkal termeltek többet hektáronként, mint egy évvel korábban.

Országos viszonylatban az egy hektárra eső szaporulat 558 kilogramm, a tagoknál ez az érték 638 kilogramm per hektárt jelentett. Az 1 hektárra jutó pontyszaporulat 464 kilogramm volt országos szinten, a szervezet tagjainál ennél 14 százalékkal magasabb, 528 kilogramm.

A hazai tógazdaságokban az egy hektárra jutó kihelyezés országos átlagba 259 kilogramm körül alakult, a tagok ennél több, átlagosan 287 kilogramm halat helyeztek ki hektáronként, ami azonban közel 9,2 százalékkal kevesebb az egy évvel korábbi értéknél (15. táblázat).

15. táblázat: MA-HAL tagok tógazdasági kihelyezése

Év	Üzemelt tóterület, hektár	Kihelyezés			
		összes		ebből: ponty	
		tonna	kg/hektár	tonna	kg/hektár
2017	17 004	4 400	259	3 711	218
2018	17 470	4 942	283	4 112	235
2019	17 934	5 206	290	4 429	247
2020	17 276	5 454	316	4 526	262
2021	16 799	4 814	287	4 184	249

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A Szervezet tagjai 2021-ben 640 tonnával kevesebb halat helyeztek ki a termelő egy-ségeikbe, mint a megelőző évben, ami azonban átlagban hektáronként 29 kilogramm hallal jelent csak kevesebbet. A kihelyezett halak 87 százaléka ponty, a fennmaradó 12 százalék amur, busa és ragadozó halak, alig 1,4 százaléka pedig egyéb halfajokat jelent. A tagok hektáronként átlagosan 249 kilogramm pontyot helyeztek ki, ami 5 kilogrammal kevesebb, mint a 2020-as évi mennyiség.

16. táblázat: Kihelyezési arány százalékban

Halfaj	2017	2018	2019	2020	2021
	%				
Ponty	84,4	83,2	85,1	83,0	86,9
Amur	3,9	3,8	3,5	3,9	3,7
Busa	8,2	9,4	7,0	9,3	5,0
Ragadozó hal	2,2	2,5	2,5	3,0	3,0
Egyéb	1,2	1,1	1,9	0,9	1,4
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

Az elmúlt 5 évet tekintve 83-87 százalék között mozog a ponty kihelyezési aránya a többi halfajhoz viszonyítva. Szintén alig változó sávban mozog a ragadozó halak kihelyezésének százalékos értéke is, ami évente 2-3 százalék körül alakult. Növényevő halak közül az amur kihelyezési aránya 3-4 százalék között mozogott, a busa esetében ez az arány ennél szélesebb intervallumban ingadozik. A busa 2020-ban a 9 százalékos részarányt is meghaladta, egy évvel korábban azonban a 7 százalékot épphogy elérte, és ezt követően 2021-ben 5 százalékra mérséklődött a kihelyezési aránya.

A tenyészhalt termelése a MA-HAL tagok körében 2021-ben több mint 36 százalékkal növekedett 2020-hoz képest, ami leginkább a tenyészponty-darabszám bővülésének tudható be. Ezen belül is egynyaras pontyból állították elő a legtöbbet 2021-ben, ami szinte megközelítette a 2018-as évi több, mint 15 millió darab mennyiséget. A kétnyaras ponty termelésében nem jelentkezik szignifikáns darabszám-növekedés. A megelőző évi alacsonyabb értékek ellenére az étkezési méretű ponty mennyisége csupán 143 tonnával mérséklődött.

17. táblázat: Tenyészhalt termelés alakulása, 2017–2021

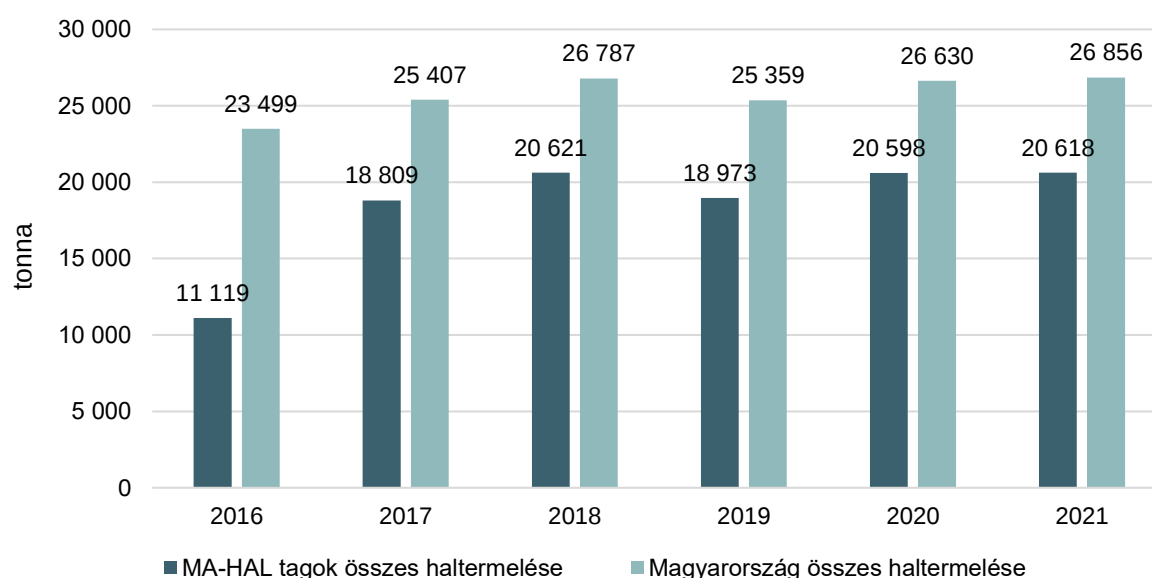
Megnevezés	2017		2018		2019		2020		2021	
	ezer db	%	ezer db	%	ezer db	%	ezer db	%	ezer db	%
Ponty, egynyaras	12 570	85,0	15 012	89,4	10 425	85,9	8 880	85,1	14 996	85,8
Amur, egynyaras	1 148	7,8	699	4,2	1 033	8,5	746	7,1	1 542	8,8
Busa, egynyaras	764	5,2	659	3,9	445	3,7	538	5,2	537	3,1
Ragadozó, egynyaras	308	2,1	421	2,5	230	1,9	267	2,6	395	2,3
Egynyaras ivadék összesen	14 790	100,0	16 791	100,0	12 133	100,0	10 431	100,0	17 470	100,0
Ponty, kétnyaras	4 577	84,0	6 677	90,2	5 558	89,3	5 218	88,6	4 406	90,2
Amur, kétnyaras	330	6,0	208	2,8	258	4,1	273	4,6	213	4,4
Busa, kétnyaras	400	7,3	359	4,8	269	4,3	277	4,7	172	3,5
Ragadozó, kétnyaras	145	2,7	158	2,1	142	2,3	120	2,0	93	1,9
Kétnyaras tenyész összesen	5 452	100,0	7 402	100,0	6 227	100,0	5 887	100,0	4 884	100,0

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

Miután a kihelyezésben az 1 hektárra kitelepített mennyiség alacsonyabb volt, ezáltal nagyobb élettartama volt a halaknak, illetve a nagyobb méretű halak kisebb mértékben kallódtak, melynek eredményeképp nagyobb lett a halak átlagsúlya. A hektáronkénti pontyhozam országosan 2021-ben kisebb növekedést ért el.

A Szervezet tagjai által termelt halmennyiség 76,8 százalékát adta az országos, összes haltermelésnek, az étkezési célra szánt haltermelés pedig 81 százalékát adta 2021-ben az országos étkezési célú halmennyiségnek. A tagok által termelt halmennyiség változásának termelési üteme évről évre szinkronban van az országos termelési változás mértékével, vagyis ha országos viszonylatban nő a megtermelt halmennyiség, akkor a tagok által előállított hal mennyisége is növekszik, és ugyanígy csökkenő tendencia esetén is elmondható ez az összhang.

8. ábra: Bruttó haltermelés alakulása 2017–2021 között

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A MA-HAL tagok tógazdaságaiban termelt halmennyiség 15,5 ezer tonna volt, az intenzív termelése pedig 5,1 ezer tonnát tett ki 2021-ben, ebből az étkezési tógazdasági hal megtermelt mennyisége 10,6 ezer, az intenzív rendszerekben előállított étkezési termelése pedig 3,9 ezer tonnát tett ki a tagok esetében. Ahogyan országos szinten is dinamikus emelkedett az intenzív termelés az elmúlt néhány év során, úgy a MA-HAL tagok intenzív termelése is emelkedett a taglétszám bővülésének köszönhetően is. Ezen kívül az sem elhanyagolható tény, hogy a Szervezet tagjai által zárt rendszerben termelt halmennyiség közel a 90 százalékát adja az országos intenzív üzemen termelt halmennyiségnek.

FŐBB HALTERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRALAKULÁSA 2021-BEN

A főbb haltermékek fogyasztói árait 2021-ben 17 haltermék-árúszó helyen kerültek megfigyelésre, 15 fogyasztói piacon (Budapest Fővám téri csarnok, Budapest Lehel téri csarnok, Kecskemét, Pécs, Székesfehérvár, Győr, Debrecen, Szolnok, Békéscsaba, Gyula, Nagykanizsa, Kaposvár, Keszthely, Balatonboglár, Nagyatád), valamint 2 üzletláncban (budaörsi Auchan és budaörsi METRO). A felmérésben a fogyasztók körében népszerűnek vélt termékek szerepeltek: élő ponty, pontyszelet, bőrös afrikaiharcsa-filé (ennek hiányában nyúzott afrikaiharcsa-filé), busatörzs, busaszelet, lazacfilé.

A fogyasztói árak havonta egyszer kerültek felírásra (minden hónap harmadik hetében), illetve húsvét és karácsony előtt két alkalommal, az ünnepet megelőző héten, majd pár nappal az ünnepek előtt. A fogyasztói árak bruttó árak, azaz az áfát tartalmazzák.

A haltermékek kiskereskedelmi árát számos tényező befolyásolja. A halak előállításának technológiája mellett lényeges tényező a termelésben felhasznált inputok költsége, a kínálat nagysága, az importált termékek esetében az import árának alakulása, az egyéb értékesítési csatornák keresletének alakulása, a kiskereskedelmi egységek árral kapcsolatos politikája (akciók, különösen az ünnepek, húsvét és karácsony idején).

A haltermékek közül az élő ponty 2021-ben a megfigyelt 17 piac közül 9 piacon, a pontyszelet 15 piacon, az afrikaiharcsa-filé 14 piacon, a busatörzs 3 piacon, a busaszelet 11 piacon, a lazacfilé 12 piacon volt kapható folyamatosan, azaz a vizsgált 14 hét mindegyikében. Az élő ponty egyáltalán nem volt elérhető Székesfehérváron és Gyulán, míg a busatörzs Kecskeméten és Balatonbogláron, a lazacfilé Gyulán. A többi haltermék esetében nem volt olyan értékesítési hely, ahol az adott termék az év valamely szakaszában ne lett volna hozzáférhető. A nagykanizsai piac az év elejétől a 25. hétig, a nagyatádi piac az 50. hétig időlegesen zárva tartott.

Halterméket legolcsóbban – ami pontyszelet és busaszelet volt –, 825 Ft/kg áron (bruttó fogyasztói ár) az év 7. hetében, illetve a busaszelet esetében a 3. és 7. héten Balatonbogláron lehetett vásárolni.

A legdrágábban, 6900 Ft/kg árért a lazacfilét adták Békéscsabán, ahol a 29–42. hét kivételével szinte egész évben ezen az áron kínálták a terméket.

Az élő ponty ára 890–1500 Ft/kg, a pontyszelet ára 825–2890 Ft/kg, az afrikaiharcsa-filé ára 1940–5400 Ft/kg, a busatörzs ára 847–2299 Ft/kg, a busaszelet ára 825–2299 Ft/kg, a lazacfilé ára 1880–6900 Ft/kg között mozgott. A legalacsonyabb termékárakat jellemzően az év első felében, leginkább 2021 első heteiben, míg a legmagasabb árakat az év második felében vagy az év vége felé regisztrálták.

A haltermékek közül az élő ponty 2021. évi átlagára a legmagasabb Budapesten, a Fővám téri csarnokban volt, 1407 Ft/kg, míg a legolcsóbban, 1113 Ft/kg átlagáron a budaörsi METRO áruházban mérték. A pontyszelet esetében a legmagasabb átlagárát Keszthelyen (2832 Ft/kg), illetve a csak időszakosan nyitva tartó nagykanizsai piacon (2890 Ft/kg), a legalacsonyabbat Szolnokon (1701 Ft/kg) regisztrálták. Az afrikaiharcsa-filé a legmagasabb átlagáron Gyulán (3557 Ft/kg, többnyire bőrösen), a legalacsonyabb átlagáron (2114 Ft/kg, többnyire nyúzottan) Balatonbogláron adták. A busatörzs és a busaszelet éves átlagára egyaránt Debrecenben volt a legnagyobb 2021-ben (a busatörzsé 2074 Ft/kg, a busaszeleté 1971 Ft/kg), míg a legolcsóbb mindkét esetben Szolnokon volt (a busatörzs 1069 Ft/kg, a busaszelet 1083 Ft/kg). Megjegyzendő, hogy a busatörzs fogyasztói átlagára Nagykanizsán és Keszthelyen csak 890 Ft/kg-ra, illetve 994 Ft/kg-ra rúgott, ám a termék mindössze öt héten szerepelt a kínálatban, ellenben Szolnokon egész évben jelen volt. A lazacfilét a legmagasabb átlagáron Békéscsabán árulták (6786 Ft/kg), de Budapesten is igen drágának bizonyult (a Lehel és a Fővám téren 6706 Ft/kg, illetve 6500 Ft/kg), míg Balatonbogláron mérték a legolcsóbban, átlagosan 3059 forintért kilogrammonként.

A hal fogyasztása Magyarországon leginkább húsvétra és karácsonyra esik. Az ünnepek alkalmával a piacok többségében nem változott a fogyasztói ár 2021-ben, ahol változott, ott húsvétkor növekedés és csökkenés is előfordult. Karácsonyhoz közeledve inkább nőtt az ár, ám az üzletláncokban jellemző volt az akciós kínálat. Az élő ponty és a pontyszelet bruttó fogyasztói árának alakulását a húsvéti és karácsonyi időszakban a 2017–2021 közötti években a 9. és 10. ábrák mutatják be.

Magyarországon a 2021. évben a kedvezőtlen időjárás miatt az étkezési haltermelés csökkent, a termelésben felhasznált inputok (takarmányok, energia, munkaerő) ára megdrágult, a koronavírus-járvány miatti lezárások enyhülésével, illetve a horgászpiac növekedésével a halak iránti kereslet visszaerősödött. E folyamatok következtében a fogyasztói árakban is emelkedést figyelhettünk meg, az emelkedés begyűrűzése az árakba az egyes termékek és piacok esetében azonban különböző időben és mértékben ment végbe.

Az élő ponty éves fogyasztói átlagára 2020 és 2021 között a fővárosi piacokon 4–5 százalékkal, az üzletláncokban 5–7 százalékkal nőtt, míg a vidéki piacokon a változás –1 (Kaposvár) és 20 százalék (Balatonboglár) között alakult. Megjegyzendő, hogy az átlagárak változásának bemutatásánál nem vesszük figyelembe azokat a piacokat, ahol az egyes években csak rövid szakaszokban volt halértékesítés (pl. Nagyatád és Nagykanizsa). Az élő ponty bruttó fogyasztói árának alakulását a megfigyelt értékesítési helyeken 2020-ban és 2021-ben a 18. és 19. táblázatok tartalmazzák.

A pontyszelet éves fogyasztói átlagára a fővárosi piacokon 7–14 százalékkal, az üzletláncokban 5–10 százalékkal emelkedett, míg a vidéki piacokon –1 (Békéscsaba) és 18 százalék (Balatonboglár) közötti volt a változás.

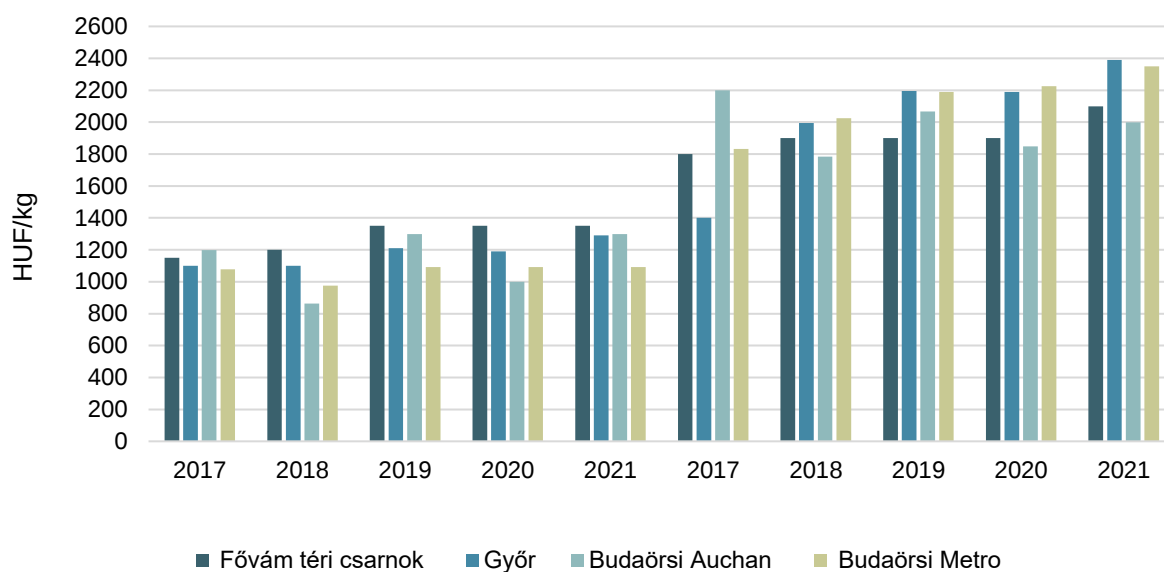
Az afrikaiharcsa-filé éves fogyasztói átlagára 2020 és 2021 között a fővárosi piacokon 4–11 százalékkal, az üzletláncokban 9–36 százalékkal nőtt, míg a vidéki piacokon –6 (Balatonboglár) és 14 százalék (Székesfehérvár) közé esett a változás mértéke.

A busatörzs éves fogyasztói átlagára a fővárosi piacokon 6–10 százalékkal, az üzletláncokban 1–8 százalékkal nőtt, míg a vidéki piacokon 4 (Debrecen) és 26 százalék (Szolnok) között változott.

A busaszelet éves fogyasztói átlagára 2020 és 2021 között a fővárosi piacokon 3–9 százalékkal nőtt, az üzletláncokban –1 (METRO) és 20 százalékkal (Auchan) változott. A vidéki piacokon az árváltozás mértéke –1 (Debrecen) és 36 százalék (Gyula) között alakult.

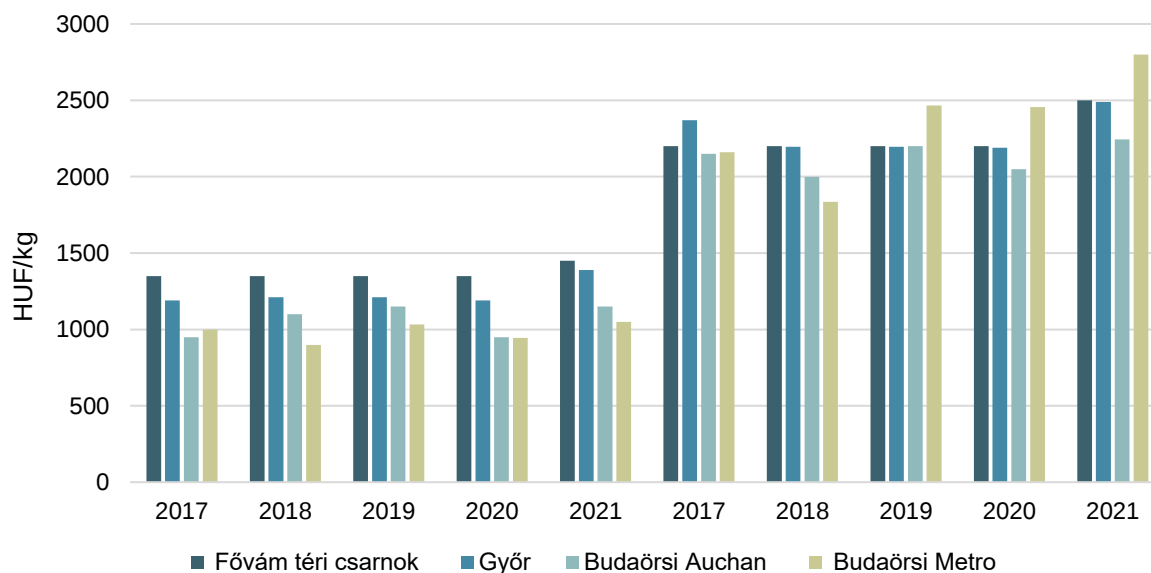
A lazacfilé esetében a budapesti üzletláncok közül az Auchan átlagára 12 százalékkal csökkent, a METRO átlagára 10 százalékkal nőtt. A fővárosi piacok esetében az átlagár 2–4 százalékkal nőtt. A vidéki piacok éves átlagárának változása –5 (Balatonboglár) és 10 százalék (Debrecen) közé esett.

9. ábra: **Az élő ponty és a pontyszelet bruttó fogyasztói ára 2017–2021 között a húsvéti időszakban**

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

10. ábra: **Az élő ponty és a pontyszelet bruttó fogyasztói ára 2017–2021 között a karácsonyi időszakban**

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

18. táblázat: Az élő ponty bruttó fogyasztói árának alakulása 2020-ban

Fogyasztói piacok															Kereskedelmi láncok			
Hét	Bp. Fővám téri csarnok	Bp. Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székes- fehérvár	Győr	Debrecen	Szolnok	Békés- csaba	Gyula	Nagy- kanizsa	Kaposvár	Keszthely	Balaton- boglár ^{b)}	Nagyatád	budaörsi Auchan	budaörsi Tesco	budaörsi Metro
	HUF/kg																	
04. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 211	1 299	1 050	1 290	1 250	1 200	1 199	1 280	990	1 000	1299	bezárt	1 091
08. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 211	1 299	1 050	1 290	1 250	1 200	1 199	1 280	1 040	1 000	1299	bezárt	1 091
12. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 211	1 299	1 050	1 290	1 250	1 200	1 199	1 690	1 040	1 000	1299	bezárt	1 091
15. hét	1 350	1 300	1 150	bezárt	—	1 190	1 299	1 050	1 290	bezárt	bezárt	1 199	bezárt	—	bezárt	999 ^{a)}	bezárt	1 091
16. hét	1 350	1 300	1 150	bezárt	—	1 190	1 299	1 050	1 290	1 250	bezárt	1 199	bezárt	—	bezárt	999 ^{a)}	bezárt	1 091
21. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	1 290	1 250	bezárt	1 199	1 690	—	bezárt	1299	bezárt	1 091
25. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	1 290	—	1 200	1 199	1 280	1 208	bezárt	1299	bezárt	1 091
30. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	1 290	—	bezárt	1 199	1 280	1 040	bezárt	1299	bezárt	1 090
34. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	1 290	—	bezárt	1 199	1 280	1 040	bezárt	1059 ^{a)}	bezárt	1 091
38. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	1 290	—	bezárt	1 199	1 280	1 040	bezárt	1299	bezárt	1 091
43. hét	1 300	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	1 290	—	bezárt	1 199	1 280	900 ^{a)}	bezárt	1299	bezárt	999 ^{a)}
47. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	1 290	—	bezárt	1 199	1 280	900 ^{a)}	bezárt	1399	bezárt	1 090
50. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	—	—	bezárt	1 199	1 280	900	bezárt	949 ^{a)}	bezárt	889
51. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	—	—	—	1 199	1 280	935	bezárt	949 ^{a)}	bezárt	899

^{a)} Akciós ár.

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

19. táblázat: Az élő ponty bruttó fogyasztói árának alakulása 2021-ben

Fogyasztói piacok															Kereskedelmi láncok			
Hét	Bp. Fővám téri csarnok	Bp. Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székes- fehérvár	Győr	Debrecen	Szolnok	Békés- csaba	Gyula	Nagy- kanizsa	Kaposvár	Keszthely	Balaton- boglár	Nagyatád	budaörsi Auchan	budaörsi Tesco	budaörsi Metro
	HUF/kg																	
03. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 190	1 299	1 050	—	—	—	1 199	1 280	990	—	1 299	—	1 091
07. hét	1 350	—	1 150	1 290	—	—	1 299	—	1 290	—	—	1 199	1 280	890	—	1 299	—	1 091
12. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 290	1 150	1 050	1 290	—	—	1 199	1 280	1 075	—	1 299	—	1 091
13. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 290	1 150	1 050	1 290	—	—	1 199	1 280	1 075	—	1 299	—	1 091
16. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 290	1 299	1 050	1 290	—	—	1 199	1 390	1 075	—	1 299	—	1 091
20. hét	1 350	1 300	1 150	1 290	—	1 290	1 299	1 050	1 290	—	—	1 199	1 390	1 181	—	1 199 ^{a)}	—	1 091
25. hét	1 450	1 300	1 150	1 290	—	1 290	1 299	1 200	1 290	—	1 200	1 199	1 390	1 313	—	1 349	—	1 149
29. hét	1 450	1 400	1 150	1 290	—	1 290	1 299	1 200	1 300	—	1 390	1 199	1 390	1 313	—	1349	—	1 149
33. hét	1 450	1 400	1 150	1 290	—	1 290	1 500	1 200	1 300	—	1 390	1 199	1 390	1 313	—	1 349	—	1 149
38. hét	1 450	1 400	1 150	1 390	—	1 290	1 500	1 200	1 300	—	1 390	1 199	1 390	1 313	—	1 249 ^{a)}	—	1 149
42. hét	1 450	1 400	1 200	1 390	—	1 290	1 499	1 100	1 400	—	1 390	1 199	1 390	1 313	—	1399	—	1 149
47. hét	1 450	1 400	1 400	1 490	—	1 290	1 500	1 200	1 400	—	1 390	1 299	1 390	1 355	—	1299 ^{a)}	—	1 199
50. hét	1 450	1 400	1 400	1 490	—	1 390	1 499	1 200	1 500	—	1 390	1 499	1 390	1 355	—	1 199 ^{a)}	—	1 049 ^{a)}
51. hét	1 450	1 400	1 400	1 490	—	1 390	1 499	1 200	1 490	—	1 390	1 499	1 390	1 355	1 300	1 099 ^{a)}	—	1 049 ^{a)}

a) Akciós ár.

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

TÓPARTI TERMELŐI ÁRAK

A tóparton elsődlegesen értékesített halak nettó árainak gyűjtését az ország teljes területére kiterjesztette az AKI, amelyet az Éves lehalászás című jelentésben adnak meg az adatszolgáltatók. Az egyes negyedévek során értékesített étkezési hal szállítási költséggel nem terhelt kilogrammonkénti nettó termelői (tóparti) súlyozott átlagárait évek óta publikálásra kerülnek.

A csapadékszegényes időjárás 2021-ben is nehézségeket okozott a tógazdasági termelésben, különösképpen a dunántúli völgyzárógátas halastó rendszerekben, amelyek vízszintje leginkább a csapadéktól függ. A korábbi koronavírus-járvány miatt kialakult értékesítési problémák enyhültek, miután a vendéglátóipari szektor 2021. nyár folyamán kinyithatott és forgalma a nyári-őszi időszakban közelíteni kezdte a 2019. évi értékeket. Kivétel Budapest volt, ahol a külföldi turizmus még messze elmaradt. A HORECA-szektor korlátozása leginkább az intenzív halgazdaságokra volt negatív hatással, ahol a folyamatos üzemmenet miatt nehézségek keletkeztek az előállított halállomány továbbtartása miatt. A tógazdasági haltermelésre ugyanakkor pozitívan hatott, hogy a hazai és a nemzetközi horgászpiac kereslete nőtt a halaik iránt, tekintve, hogy a horgászat kedvelt szabadidős tevékenységnek számított a lezárások alatt.

Az elmúlt közel 20 évben a hazai édesvízi halellátás egyre inkább kiegyenlítetté vált. Habár a hazai kiskereskedelmi hal értékesítésében a termelők aránya továbbra is nagyon alacsony, mégis szerepet játszik a kereskedelmi láncok értékesítésén túlmenően a tóparton való élőhal-értékesítés is. Arányaihoz mérten nem elhanyagolandó a halászati telephelyeken a közvetlen értékesítés („fogd és vidd”), melynek egyik elterjedt formája a helyi horgásztatás és az ehhez kapcsolódó halvásárlás.

A hal ára mindig központi kérdés mind a termelők, mind a fogyasztók számára. A halhús nem olcsó áru, az étkezési célra szánt ponty termelése nem azonnal fizetődik meg (a ponty 3 éves termelési ciklusban állítható elő jó minőségben). A fogyasztók minél olcsóbban szeretnék megvenni a halat, a termelők pedig nyereségesen szeretnének gazdálkodni. Mire a termék a pultra kerül, a termelőknél jelentős költségként jelentkezik a takarmány, a víz, a szállítás, a munkabérek stb. Mindemellett befolyással bírhatnak az árképzésre a szélsőséges időjárás okozta körülmények és pl. egy világjárvány is.

Mindez a hal árának csökkentése ellen hat, azonban meg kell jegyezni azt is, hogy a termelők nehezen tudják a termékek árait tovább emelni, mert a kínálati piac azt kellően megakadályozza. A háromnyaras ponty kilónkénti nettó irányárok megállapítására a MA-HAL és a MOHOSZ közötti megállapodások biztosítanak alapot.

Az időjárási viszonyok okozta gyengébb termés és a termelési inputok drágulása miatt 2021-ben a szokásos ciklikusság az étkezési halak negyedéves átlagárainak alakulásában nem következett be. Valamennyi faj esetében már a 2021. I. negyedéves átlagár is meghaladta a korábbi év azonos időszakának árszintjét, majd az év további negyedéveiben is folyamatos emelkedést lehetett kimutatni az árakban az előző év azonos időszakához képest. Amennyiben csak a 2021. év negyedéves átlagárait vizsgáljuk, a ponty átlagára a II. negyedévben az I. negyedévhez képest 22 százalékkal emelkedett, majd a III. negyedévben további 6 százalékkal nőtt, a IV. negyedévben azonban 2 százalékkal mérséklődött a III. negyedévhez képest. A piaci ponty éves átlagára 800 Ft/kg volt 2021-ben, ami a megelőző évhez képest 16 százalékkal jelentett magasabb árat.

Az amur esetében ugyanúgy megfigyelhető a negyedéves árakat tekintve, hogy az előző év azonos időszakához képest folyamatosan emelkedtek az árak, a 2021-es évi súlyozott átlagára 741 Ft/kg volt, ami a megelőző évhez képest 18 százalékos áremelkedést mutat. Azonban, ha csak a 2021. évi negyedéves árakat vizsgáljuk egymáshoz képest, a III. és IV. negyedévben azonos szinten (773 Ft/kg) maradtak a negyedéves étkezési célú amur árai.

A busát negyedévente 310 és 389 Ft/ kg közötti árakon értékesítették, a 2021. évi átlagára 363 Ft/kg volt. A vadhalak éves átlagára 2020 és 2021 között 425 forintról 575 forintra emelkedett, azaz 35 százalékkal nőtt.

A ragadozó halak iránti piaci kereslet – elsősorban a horgász- és az exportpiac részéről – általában meghaladja a kínálatukat, ami folyamatosan növekvő árakat eredményezett az elmúlt években. A már említett okok (kedvezőtlen termelési viszonyok az időjárás következtében, termelési költségek növekedése, horgászpiaci kereslet) miatt a ragadozó fajok negyedéves tóparti átlagárjai tovább emelkedtek 2021-ben is. Az étkezési harcsa 2021-es éves súlyozott átlagára a 2020. évi súlyozott átlagárhoz képest 11 százalékkal, a már egyébként is igen magas árat elért süllőé 49 és a csukáé 41 százalékkal lett magasabb. A szürkeharcsa átlagára 1986 Ft/kg, a csuka átlagára 2943 Ft/kg volt 2021-ben. Egyedül a csuka negyedéves árait vizsgálva mondható el, hogy a 2021. III. és IV. negyedévben mérséklődött az ára a II. negyedéves árakhoz képest 5 százalékkal, így 2021. IV. negyedévben a kilónkénti átlagára 3048 forint volt.

20. táblázat: **Étkezési célú halak árai tóparton (éves súlyozott átlagár, nettó Ft/kg)**

Halfaj	2017	2018	2019	2020	2021
	Tavi hal				
Ponty	655	718	700	690	800
Amur	568	643	620	628	741
Fehér busa	278	326	320	318	363
Harcsa	1 534	1 789	1 780	1 791	1 986
Süllő	2 404	2 746	2 640	2 680	3 981
Compó	1 784	1 512	1 580	1 590	2 200
Csuka	1 476	1 735	2100	2 076	2 943
	Intenzív				
Szivárványos pisztráng	1 532	1 600	1 600	2 636	2 496
Afrikai harcsa	581	611	603	599	633
Tokfélék	3 050	2 414	2 700	3 200	3 734

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

Az intenzív üzemi haltermelést a technológiából adódóan az időjárási anomáliák, a klímaváltozás hatásai nem érintik úgy, mint a tógazdasági haltermelést. Az intenzív kultúrából kikerülő halakat (pisztráng, afrikai harcsa) többnyire feldolgozott formában értékesítik, így egyrészt a piaci nehézségeik fagyasztással, tárolással áthidalhatók, másrészt csak kis mennyiséget értékesítenek a telepen. Ebből adódóan az árak viszonylag kiegyenlítettek voltak az elmúlt években, bár a járványügyi intézkedések hatására 2021-ben kismértékű csökkenés következett be az afrikai harcsa és a pisztráng árában. A termelés inputjainak drágulása azonban az intenzív termelők költségeit is emelte, emellett a járványt követően a fogyasztás is visszarendeződött, így ezen fajok tóparti árai is nőttek 2021 folyamán. Az étkezési pisztráng 2021-es éves átlagára a 2020. évi átlagárhoz képest 10 százalékkal, az afrikai harcsáé 6 százalékkal, a kecske átlagára 5 százalékkal, míg a tok féléké 17 százalékkal lett magasabb.

Az anyahalak tóparti nettó átlagára 2021 negyedéveiben változatlan volt éven belül, kivéve a süllőanyák átlagárát, ami 2021 IV. negyedévében 4000 Ft/kg értékről 4500 Ft/kg-ra nőtt. Az éves átlagárak vonatkozásában azonban találunk különbségeket. A pontyanyák éves átlagára 2020 és 2021 között 11 százalékkal, az amuré 15 százalékkal, a harcsáé 9 százalékkal, a süllőé 14 százalékkal, a compóé 17 százalékkal emelkedett. A fennmaradó fajok esetében az anyák átlagára csökkent, a busáké 25-27 százalékkal, a csukáé 9 százalékkal.

Az egynyaras ivadékok negyedéves tóparti nettó átlagára 2021-ben változatlan volt éven belül, kivéve a pontyivadék átlagárát, ami 2021 II. negyedévében 900 Ft/kg értékről 1100 Ft/kg-ra nőtt. Az éves átlagárak azonban emelkedtek 2020 és 2021 között. Az emelkedés mértéke 1 százalék (harcsa) és 40 százalék (ponty) közé esett.

A kétnyaras tenyészhalak negyedéves tóparti nettó átlagára szintén változatlan maradt 2021-ben, csupán a ponty átlagára módosult: az első negyedévi 850 Ft/kg értékről a második-harmadik negyedévben 1000 Ft/kg-ra, illetve a negyedik negyedévben 1050 Ft/kg-ra. Az éves átlagár változása az egyes fajoknál különböző mértékű volt. A legnagyobb, 39 százalék növekedés a pontynál következett be. A kétnyaras harcsa éves átlagára 7 százalékkal csökkent, míg a vadhalaknál nem volt változás. A többi kétnyaras halfaj átlagárában 2–23 százalék közötti emelkedést regisztráltak.

A legtöbb halfajnál az egynyaras ivadék nettó átlagára megegyezik vagy magasabb a kétnyaras tenyészhalak árával. A süllő és a compó esetében azonban gyakori, hogy a kétnyaras tenyészhalak a drágábbak.

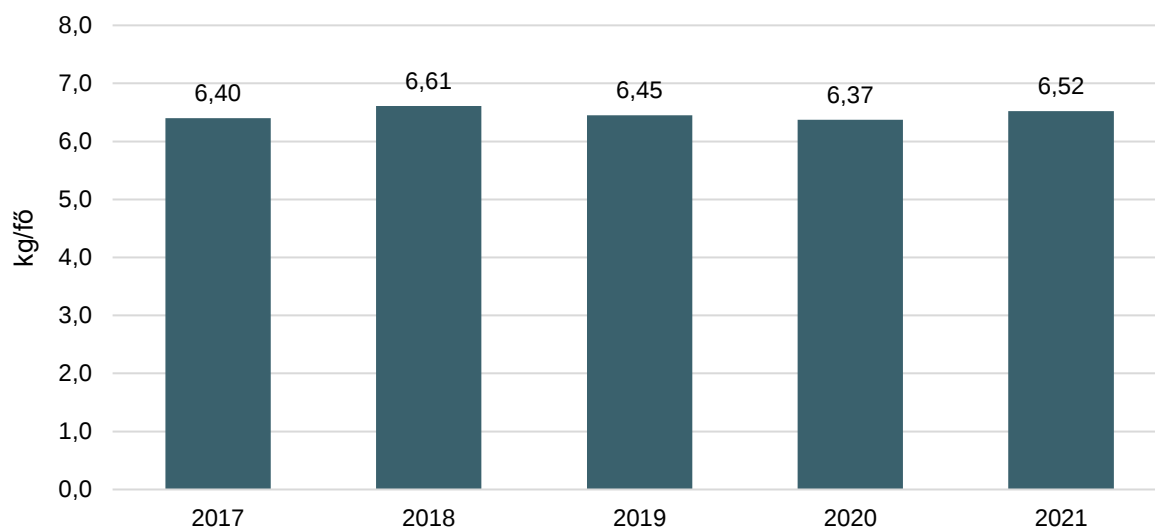
HALHÚSFOGYASZTÁS

A magyarországi összes étkezési célú haltermelés 20 729 tonna. Ennek a 87 százalékát az akvakultúrában termelték meg. A tógazdaságokban 66 százalékát, az intenzív technológiájú üzemekben 21 százalékát állítják elő étkezési célra, a fennmaradó 22 százalék a természetes vízi halfogásokat képezi. A hazai akvakultúrában termelt étkezési célú hal mennyisége 2021-ben 17 956 tonna volt, ami az előző évhez képest 2,7 százalékkal csökkent. A csökkenés mögött a tógazdasági haltermelés előző évhez viszonyított 5,6 százalékos zsugorodása, illetve az intenzív haltermelés 7,7 százalékos bővülése állt.

Étkezési célra összesen (import haltermékekkel együtt) 63 474 tonna halmennyiséget fogtak ki 2021-ben. A hazai termelésű étkezési célú hal aránya a fogyasztáson belül 33 százalék, ami 9 százalékponttal esett vissza a 2020. évi arányhoz képest.

Magyarországon az egy főre jutó halfogyasztás 2021-ben 6,52 kilogramm volt (egy főre jutó rendelkezésre álló mennyiség, élősúlyban kifejezve), ami 15 dekagrammal nőtt 2020-hoz képest (11. ábra). Összehasonlításként: a FAO adata szerint ugyanez a világ átlagában 20,2 kilogrammra rúgott 2020-ban, vagyis a hazai egy főre vetített halfogyasztás a világátlag harmadát sem érte el. Ugyanakkor az EUMOFA adata szerint az EU27 tagországok fejenkénti fogyasztása még ennél is magasabb értéket, 23,3 kilogrammot ért el 2020-ban, vagyis Magyarország elmaradása az uniós szinthez képest még jelentősebb.

11. ábra: Magyarország egy főre jutó halfogyasztása 2017–2021 között

Forrás: Agrárközgazdasági Intézet

A Magyarországon elfogyasztott halak termékszerkezetében 27 százalékot tett ki az élő, friss vagy hűtött termék, 32 százalékot a fagyasztott és 41 százalékot a tartósított vagy konzerv termék 2021-ben. A hazai fogyasztáson belül az import meghatározó jelentőségű, tekintve, hogy aránya az elfogyasztott mennyiségen belül 78,6 százalék volt 2021-ben. Ez az érték 2 százalékkal emelkedett a megelőző év 76,9 százalékához képest, ami azt jelenti, hogy 2 százalékkal több importból származó halat fogyasztott a hazai lakosság, mint egy évvel korábban.

Összességében megállapítható, hogy a hazai étkezési célú hal mind felhasználásra kerül itthon, azonban további jelentős import halmennyiségre van igény leginkább feldolgozott és konyhakész haltermékekből.

Fontos cél lenne, hogy a hazai termelésű étkezési hal mennyisége növekedjen a magyarországi halfogyasztásban. A MAHOP „Kapj rá!” marketingprogramja vagy a MA-HAL „HalPéntek” programja és egyéb rendezvényei, halfőző versenyei ösztönzőleg hatnak a lakosság halfogyasztására. Ugyanakkor a promóció mellett a halfogyasztás és a hazai haltermékek arányának növeléséhez elengedhetetlen a halfeldolgozás fejlesztése és a feldolgozott termékkínálat bővítése, a termékminőség és a nyomonkövethetőség javítása, valamint a fogyasztók bizalmának erősítése. Megjegyzendő, hogy a klímaváltozás hatásai egyre nagyobb mértékben érzékelhetők a haltermelésben. A közelmúlt aszályos időjárása két egymást követő évben is igen negatívan befolyásolta a tógazdaságok termelési feltételeit, aminek következtében egyes régiókban az étkezési haltermelés hozamainak visszaesése következett be, csökkentve a hazai termelésből rendelkezésre álló árualap mennyiségét.

A HALAK ÉS HALÁSZATI TERMÉKEK KÜLKERESKEDELME 2021-BEN

A halak és halászati termékek külkereskedelmi forgalma 2021-ben több mint 11 százalékkal növekedett az előző évhez képest, értéke felülmúlta a 49 milliárd forintot, így a teljes mezőgazdasági és élelmiszeripari termék-külkereskedelmi forgalmának értékéből 0,77 százalékban részesedett. Halászati termékek szempontjából Magyarország nettó importőr mind a mennyiséget, mind az értéket tekintve. A külkereskedelmi egyenleg passzívumának mértékét az import befolyásolja, mivel az import értéke jóval magasabb mint az exporté.

A halak és halászati termékek kiviteli értéke 2021-ben 6,8 milliárd forintot, behozatali értéke 42,3 milliárd forintot ért el, így a külkereskedelmi forgalom –35,5 milliárd forintos passzívumot eredményezett, amely 3,2 milliárd forinttal meghaladta a 2020. évit, amikor is 32,2 milliárd forintos deficit keletkezett. Az importérték több mint 4 milliárd forinttal, az exportérték viszont 14,1 százalékkal (0,8 milliárd forinttal) bővült 2021-ben a 2020. évihez értékhez képest.

A halak és halászati termékek kivitelének részesedése az agrár- és élelmiszeripari termékek exportértékéből mindössze 0,2 százalék, ahogyan a megelőző két évben is, behozatalának aránya pedig 1,66 százalék volt 2021-ben. Tehát az exportérték részarányát tekintve változás nem történt 2020-hoz képest, az importérték részesedése pedig 2,7 százalékkal mérséklődött az előző év azonos időszakához mérten.

Amíg 2020-ban az élő hal, vagyis a feldolgozatlan termék aránya 69 százalék volt, addig a vizsgált 2021-es évben 55 százalékos részarányt képviselt, ami 15 százalékpontos visszaesést jelent. Az elsődlegesen feldolgozott termékek – vagyis azon termékeké, amelyeket valamilyen szintű műveletnek alávetettek, de még jellemzően további feldolgozás szükséges ahhoz, hogy fogyaszthatóvá váljanak – aránya 12 százalékponttal meghaladta a 2020. évi részarányt. A másodlagosan feldolgozott termékek részesedése az exportárbevételből 19 százalékot ért el 2021-ben.

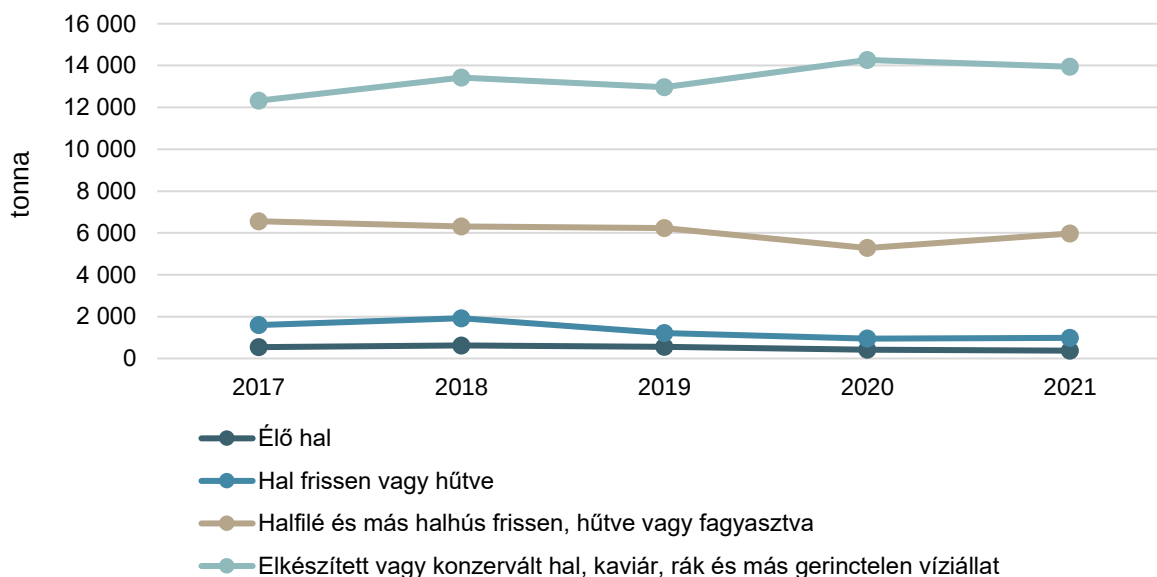
Az elsődlegesen feldolgozott termékek közül kiemelkedik kiviteli érték szempontjából a friss vagy hűtött halfilé (52 százalék), viszont a teljes exportárbevétel vizsgálva ezen termékkör 13,6 százalékot képviselt 2021-ben. A hal frissen vagy hűtve termékcsoport részesedése az exportárbevételből a vizsgált évben 7,5 százalék volt.

Az import értékének az 51 százalékát a másodlagosan feldolgozott termékek – azaz a kivonat és lé húsból, halból, rákból, rákféléből, puhatestű vagy más gerinctelen víziállatból, továbbá az elkészített vagy konzervált halból, kaviárból és halikrából készített kaviárpótló, ezenkívül az elkészített vagy konzervált rákból és rákfélékből, puhatestű és más gerinctelen víziállatból készült termékek – tették ki.

Termékcsoporthoz szerinti bontásban az importérték 44 százalékát a tartósított vagy konzervált hal adta 2021-ben. Ezen kívül a halfilé 23, az élő hal 0,7, a friss vagy hűtött hal 6, a fagyasztott hal értéke 7,4 százalékát adta a halászati termékek importértékének. A rákfélék 5,5, a szárított vagy füstölt halak importja 4,6 százalékos arányt ért el, a puhatestűeké (éticsiga nélkül) 2 százalék, míg a kivonat, lé (pl. halászlé) 2,6, és a rákkonzerv részesedése 4,4 százalék volt 2021-ben.

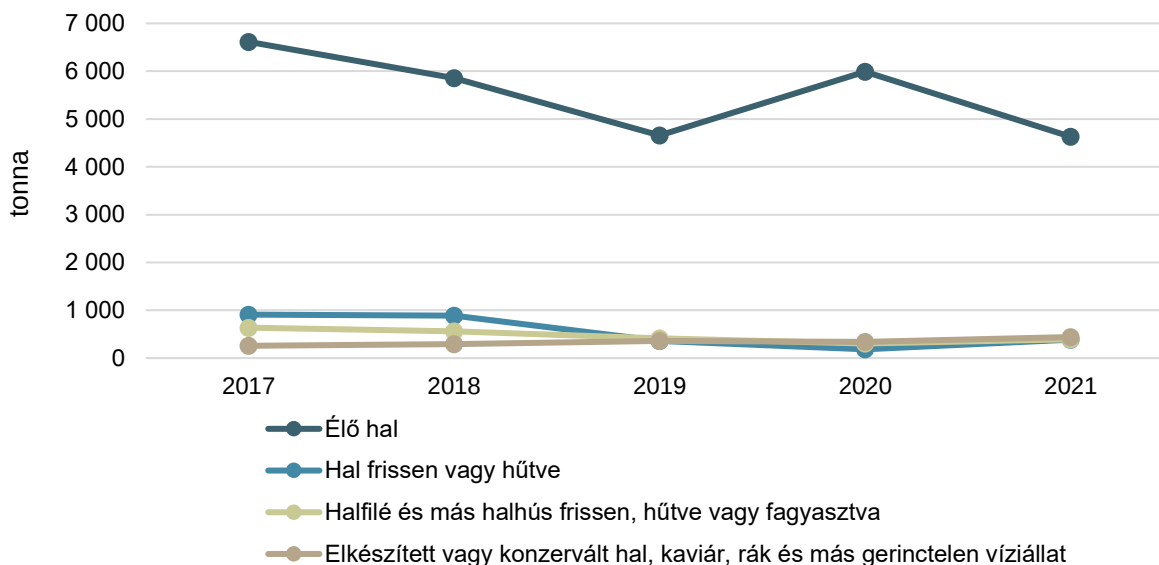
Az importoldalt tovább vizsgálva volumen szempontjából: több mint 51 százalékkal kevesebb élő ponty érkezett hazánkba, ezenkívül az egyéb élő hal behozatala is csökkent (–42,7 százalék). Továbbá a pisztrángimport is visszaesett az előző évihez képest 26 százalékkal 2021-ben.

12. ábra: Főbb haltermékek magyarországi kivitelének alakulása 2017–2021 között

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján AKI-szerkesztés

13. ábra: Főbb haltermékek behozatalának alakulása 2017–2021 között

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján AKI-szerkesztés

Magyarország halászati termékexportjának alapvető terméke az élő hal. Hosszú évek óta ezen termékkör exportértéke a legnagyobb, és az egyedüli termékcsoporthoz képest. Az import-élőhal 372 tonna volt, 12 százalékkal kevesebb a 2020. évi mennyiségnél. Az export meghatározó tétele az élő ponty (2265 tonna), a korábbi években az egyéb élőhal-kivitel is számottevő volt, viszont 2021-ben 449 tonnát tett ki, ami mindössze 5 százalékkal több, mint 2020-ban. Az egyéb élő hal kódja alatt van nyilvántartva az amur, a busa, a harcsa és a kárász.

A friss vagy hűtött hal importja két és félszerese volt az exportnak. Az exportvolumen 388 tonnát (+110,5 százalék) tett ki, és 987 tonna (+4,2 százalék) volt az import mennyisége. A friss vagy hűtött hal termékkör forgalmának legnagyobb hányadát az atlanti-óceáni lazac „Salmo salar” és a dunai galóca „Hucho hucho” termékkör adja szinte minden évben, így a megfigyelt 2021-es évben is az importérték 54,3 százalékát tette ki, viszont export nem történt. A termékkör exportértékének 91 százalékát a ponty frissen vagy hűtve adta a megfigyelt évben.

A friss vagy hűtött hal termékcsoporthoz tartozó importvolumenének 21 százaléka Romániából (204 tonna), 17 százaléka Spanyolországból (169 tonna), 16 százaléka Csehországból (155 tonna) érkezett 2021-ben. Az export 99 százaléka (384 tonna) az Egyesült Királyságba irányult, ezenkívül Ausztriába, Szlovákiába és Romániába került még kisebb mennyiség a termékkörből.

Fagyasztott halból 3672 tonna került a magyarországi piacra, és csupán 95 tonna értékesült külföldön 2021-ben. A fagyasztott termékek közül import- és exportoldalon egyaránt a szürke tőkehal, a pangasius és a pisztrángfélék a meghatározó termékek. 2021-ben 25 országból érkezett fagyasztott hal hazánkba, amelynek 50 százaléka Spanyolországból, 11 százaléka Horvátországból származott. A kivitel 36 százaléka a szlovák, 21 százaléka az osztrák piacra került 2021-ben, valamint kisebb mennyiségeket vásárolt Szlovénia, Románia, Horvátország és az Egyesült Királyság is.

A halfilé az egyik legfontosabb termékkör, az exportérték 14, az importérték 23 százalékát fedte le 2021-ben. A halfilé-behozatal 5967 tonna volt (2020-ban 5277 tonna), a kivitel 396 tonna (2020-ban 305 tonna). Az előző évhez képest a halfilé exportértéke több mint a háromszorosára, importértéke 25 százalékkal emelkedett, a passzívum értéke pedig 8,9 milliárd forint volt, szemben a 2020. évi 7,5 milliárd forinttal.

A friss, hűtött vagy fagyasztott halfiléből is – akár a fagyasztott halból – igen változatos a kínálat mind az import, mind az export tekintetében, közel 30-féle termék van forgalomban. A hazánkba érkező halfilé volumenének 81 százalékát, értékének 89 százalékát EU-tagország adta 2021-ben. Legnagyobb szállítópártnerünk Hollandia (839 tonna) volt, Lengyelország (831 tonna) követte a második, Szlovénia (621 tonna) pedig a harmadik helyen.

Magyarország elsődleges külpiacának halfilé szempontjából Románia számított 2021-ben, mivel a halfiléexport 35 százalékát (140 tonna) vásárolta meg. Ezenkívül Ausztriába, Szlovákiába, kistételben Horvátországba is került ezen termékkörből.

A szárított, sózott vagy füstölt hal esetében az import a jellemző, melynek részesedése 4,7 százalék volt a haltermékek importértékéből 2021-ben, ahogy az előző évben is. Az import mennyisége 6 százalékkal nőtt, értéke 13 százalékkal emelkedett (444 tonna, 1,97 milliárd Ft) 2021-ben.

A rák és rákfélék esetében, amelyekből 855 tonna érkezett 2,3 milliárd forint értékben, leginkább a garnélarák (kivéve hidegvízi, fűrészes) importja határozta meg a behozatal alakulását. A puhatestűek éticsiga nélkül számított importértéke 828 millió forint, mennyisége 557 tonna volt 2021-ben, mind a volumen (+65 százalék), mind az érték (+50 százalék) tekintetében nagymértékű növekedés figyelhető meg a 2020. évi szinthez képest. Az egyéb gerinctelen víziállatok (a rákfélék és a puhatestűek kivételével) importja jellemzően elenyésző, alig néhány tonna évente, viszont 2020-ban 42 tonnát tett ki, míg a 2021-es évben mindössze 5 tonna érkezett hazánkba.

21. táblázat: Hal és halászati termékek exportja és importja, 2020–2021

Megnevezés	Export				Import			
	2020		2021		2020		2021	
	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft
Élő hal ^{a)}	5 978	4 144	4 629	3 735	404	314	358	306
Hal frissen vagy hűtve	184	266	388	515	947	2 051	987	2 516
Fagyasztott hal	113	97	95	95	3 172	1 483	3 672	3 112
Halfilé és más halhús frissen, hűtve vagy fagyasztva	305	299	396	929	5 277	7 812	5 967	9 800
Szárított, sózott, pácolt vagy füstölt hal, halliszt, dara	24	57	11	55	419	1 737	444	1 966
Rák frissen, hűtve, fagyasztva, tartósítva	24	71	46	141	945	2 464	855	2 329
Puhatestű frissen, hűtve, fagyasztva, tartósítva ^{b)}	20	28	25	39	338	551	557	828
Gerinctelen víziállatok	-	-	-	-	42	19	5	15
Kivonat és lé húsból, halból, rákból	14	35	31	68	3 323	841	3 081	1 089
Elkészített vagy konzervált hal, kaviár	288	573	390	880	13 821	18 851	13 303	18 565
Elkészített vagy konzervált rák és más gerinctelen víziállat	54	413	51	368	447	1 090	641	1 751
Összesen	7 006	5 987	6 064	6 825	29 138	38 231	29 870	42 276

^{a)} Diszhal nélkül.

^{b)} Éticsiga nélkül.

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján AKI-szerkesztés

A feldolgozott haltermékek kivitele az exportérték 19, ezzel szemben a behozatala az importérték 51 százalékát adta 2021-ben. A halkonzervből 390 tonna, elkészített vagy konzervált rákféléből 51 tonna jutott a külföldi piacokra Magyarországról. A halkonzerv-behozatala meghaladta a 13,3 ezer tonnát, viszont a rákkonzerv 641 tonnás importvolumene 43 százalékkal múlta felül az egy évvel korábbi mennyiséget.

A halkonzervimport tekintetében a legfontosabb partnereink 2021-ben Lengyelország (29 százalék, 3850 tonna) és Németország (23 százalék, 3078 tonna), utánuk következik Olaszország 10, Csehország 9, Ausztria 6 százalékos behozatali részarányával. A halkonzervexport volumene töredéke az importnak, legnagyobb felleveőpiaca Románia volt 2021-ben, ahova is 46 százaléka került a kivitt mennyiségnek, ezenkívül Szlovákiába 12, Szerbiába 10, Németországba 6 százaléka került a termékkörnek.

Élő ponty esetében a kivitel a vizsgált ötéves intervallumban 2017-ben volt a legnagyobb, amikor is 3096 tonna került külföldre, ezt követően csökkenés figyelhető meg a kiviteli mennyiségben a 2018-as és 2019-es években is. Ugyan 2020-ban némileg

nőtt a kivitt mennyiség, mintegy 5 százalékkal a megelőző évhez képest, de ezt követően 2021-ben 362 tonnával megint kevesebb élő pontyot exportált Magyarország. Az árak aránylag kedvezően alakultak az elmúlt ötéves időszakban, az exportátlagár szinte nem változott 2017 és 2020 között ~610-630 forint/kilogramm körül alakult.

Annak ellenére, hogy 2021-ben az előző évhez képest közel 14 százalékos volumencsökkenés történt, az exportértéknél több mint 10 százalékos emelkedés volt tapasztalható. Így 2021-ben az élő pontyot 28 százalékkal magasabb átlagáron exportálták (~800 forint/kilogramm), mint a megelőző évben. Az importátlagár ~580-640 forint/kilogramm között alakult a 2017–2020 közötti időszakban, a 2021-es árszint az egy évvel korábbi 618 forinthez képest 16 százalékkal emelkedett, így 715 forint/kilogrammos átlagáron importálták az élő pontyot. Élő pontyot 2021-ben 10 országba szállítottunk, leginkább az EU tagországaiba. Az EU-n kívüli Európai országok közül csak Szerbiába vittünk ki kisebb mennyiségben (11 tonnát 3,8 millió forint értékben). Az élő ponty legfontosabb felvevőpiacai között továbbra is Románia a meghatározó, 2021-ben a magyar élőponty-kivitel 70 százaléka (1575 tonna) került ide. A korábbi időszakban a második és harmadik legnagyobb partnernek számító Lengyelországba (189 tonna) az élőponty-export 8 százaléka, míg Horvátországba (164 tonna) 7 százaléka került. Ezenkívül kisebb mennyiségben jutott még élő ponty Olaszországba, Szlovákiába, Németországba, Ausztriába és Csehországba is.

22. táblázat: Magyarország ponty-külkereskedelme 2017–2021 között

Év	Pontyexport		Pontyimport	
	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft
2017	3 096	1 912,6	252	148,1
2018	2 574	1 772,5	330	210,6
2019	2 507	1 594,3	252	148,4
2020	2 627	1 656,6	154	95,2
2021	2 265	1 823,8	75	53,6

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján AKI-szerkesztés

Az élőponty-behozatal a vizsgált időszakban 2018-ban volt a legnagyobb volumenű (330 tonna), 2019-ben ez a mennyiség több mint 24 százalékkal csökkent, ezt követően további nagymértékű csökkenés figyelhető meg, ugyanis 2021-ben mindössze 75 tonnát tett ki az élő ponty importvolumene. 2018-hoz képest – amikor is a vizsgált időszakon belül a legtöbb élő ponty importjára került sor – közel 77 százalékkal kevesebb élő pontyot hoztunk be 2021-ben. Ha csak az előző évhez viszonyítjuk az importált mennyiséget, akkor is 51 százalékkal csökkent az import volumene az élő ponty esetében.

A MA-HAL 2021. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A halászati ágazat szereplőivel 2021-ben is folyamatos kommunikáció zajlott. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet érdekegyeztető és összefogó fórumként is funkcionál a haltermékpálya szereplőinek körében, melynek szakmai koordinációjával folyamatosan erősödik az ágazat. De ezen túlmenően a MA-HAL az ágazat versenyképességének érdekében a szaktudás termelésbe való integrálására is törekszik. A MA-HAL 2021-ben folyamatosan együttműködött az Agrárminisztériummal, az Agrármarketing Centrummal, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, az Agrárközgazdasági Intézettel, ezenfelül pedig kiemelten a Magyar Országos Horgász Szövetséggel a horgászpiac zavartalan ellátása érdekében.

Fontos hangsúlyozni, hogy a MA-HAL képviselői ott ülnek azon asztalok mellett, ahol az új operatív program születik. 2021-ben több alkalommal tárgyaltunk az Agrárminisztériumban a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó intézkedéseivel és forrásfelosztásával kapcsolatosan. A MA-HAL és a MOHOSZ közösen kezdeményezte az Agrárminisztériumnál egy, a hazai „Kormorán stratégiát” megalapozó interaktív konferencia lebonyolítását, melynek szervezése folyamatban van.

Külön kell szólni a hazai halfogyasztást ösztönző marketingtevékenységről. A MA-HAL Marketing Nonprofit Kft. 2020. január 27-én jött létre, amelyet a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (66,6%) és a MOHOSZ (33,3%) alapított 3 000 000 Ft törzstőkével. A kft. létrehozásának célja a közös ágazati marketing (pl. HalPéntek) szervezése és lebonyolítása.

A MA-HAL céljai között szerepel a hazai haltermelés és -értékesítés felerősítése. Ennek érdekében elindult egy rendszeres, legalább heti egy alkalommal történő halfogyasztásra ösztönző kampány („HalPéntek”). Az Elnökség elképzelései szerint az új operatív program keretében futó közösségi marketingtevékenységek szakmai megvalósításban is aktívan részt fog venni a szervezet.

A MA-HAL szeretné elérni, hogy a péntek újra a halfogyasztás napja legyen Magyarországon, mivel mindenki számára ismeretes, hogy a halhús fogyasztása pozitív élettani hatással bír. A hal könnyen emészthető, magas fehérjetartalmú és vitaminokban gazdag táplálék. A halhús tartalmaz foszfort, jódot, fluort, szelént, vasat, káliumot és kalciumot, A-, D-, B2-, B6- és B12-vitamint, továbbá a hal jelentős forrása az omega-3 zsírsavaknak, amelyekről bebizonyosodott, hogy csökkentik a szívroham kockázatát. A nemzetközi statisztikák is alátámasztják, hogy a nagy halfogyasztó országok lakói között jóval kevesebb a szív- és érrendszeri beteg. Magyarországon 2021-ben csupán fejenként 6,52 kilogramm az éves halfogyasztás, ami messze elmarad az EU 23 kg-ot is meghaladó átlagától.

A MA-HAL szoros együttműködést alakított ki az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft.-vel annak érdekében, hogy a kft.-nél lévő marketingforrások minél hatékonyabban hasznosuljanak. A MA-HAL az elmúlt időszakban számos élelmiszer-marketing rendezvényen, fórumon vett részt, emellett különböző szakmai és halfogyasztást népszerűsítő rendezvényt szervezett meg. Évről évre képviseli a halászati ágazatot minden nagyobb volumenű mezőgazdasági szakmai rendezvényen (FEHOVA, OMÉK, Hódmezővásárhely, KÁN stb.), ahol óriásakváriummal, kiadványokkal és halas kóstolókkal is fellépett.

A karácsonyi halvásárlást segítve a Szervezet minden évben létrehozott egy interaktív térképet, aminek a segítségével fogyasztók könnyen megtalálhatják a legközelebbi termelői halárusító pontokat. A MA-HAL tagszervezetei több mint 50 településen közel 80 halárusító ponton értékesítettek friss édesvízi halfajokat a karácsony előtti hetekben. A MA-HAL Országos Halfőző Versenyét és a Nemzeti Halászbált 2021-ben a koronavírus-járvány miatt sajnos el kellett halasztani.

A MA-HAL „HalPéntek” halfogyasztást népszerűsítő promóciós és kommunikációs kampánya önálló standdal jelent meg az „Egy a természettel” – Vadászati és Természeti Világkiállításon 2021. szeptember 25. és október 14. között a „D” pavilonban. A standon ingyenes halas kóstoltatásra, népszerűsítő kiadványok terjesztésére került sor, ezenkívül halas gyermekfoglalkoztató sarok és halászati fotókiállítás is helyet kapott.

A MA-HAL nagy hangsúlyt helyez a tagok szakmai ismereteinek bővítésére, a korszerű tudás megszerzési lehetőségeinek a biztosítására. Évente három számottevő szakmai konferencián is részt vehet a tagság, melyek finanszírozásába – lehetőségeihez mérten – egyes években a szakmaközi szervezet is besegít: Gödöllői Halászati-Horgászati Szakember Találkozó; Halászati Tudományos Tanácskozás; Kaposvári Állattenyésztési Napok.

Ezek mellett számos MA-HAL által szervezett szakmai fórumon is részt vehettek a kollégák (pl. MÁOK halegészségügyi továbbképzés; állatszállítói képzés; halegészségügyi fórum; Magyar-Román Halászati és Akvakultúra Workshop; Halak napja stb.).

Ezekről a rendezvényekről nem „üres kézzel” távoznak a résztvevők, mert a megszerzett tudáson és információkon túlmenően szinte minden alkalommal új szakkönyvekkel látják el a termelőket.

2021-ben folytattuk népszerű szolgáltatásunkat egy jól felkészült és elhivatott szakterület-specifikus állatorvossal. Dr. Hoitsy Márton ingyenes halegészségügyi szaktanácsadást nyújt a MA-HAL a tagok részére. A MA-HAL Pontytenyésztő Tagozat munkájának eredményeképpen módosult a haltermelők számára kedvezőtlen állattenyésztési törvény, ami elkülöníti a ponty tájfajtákat a többi haszonállattól. 2021-től a NAIK HAKI bevonásával feláll az új teljesítményvizsgálati rendszer is.

A MA-HAL elnöksége és ügyvezetése számos rádiós és televíziós interjút adott az elmúlt években, valamint több saját kiadványt is készített: pl. Éves Jelentések, Jubileumi kiadvány, Halegészségügy, több receptfüzet; és itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy digitalizálásra kerültek a Szervezet korábbi (1975–2010) éves jelentései is. A Jubileumi kiadvány apropója az volt, hogy a Szervezet 2017-ben ünnepelte fennállásának 60. évfordulóját, ezért az erre az alkalomra készített „Jubileumi kiadványt” 2018-ban a MA-HAL újból kiadta, immár angol nyelven is.

A Szervezet minden tagja részére előfizette a Magyar Mezőgazdaság című szaklapot, benne a Halászati Lapokkal, valamint a Halászat című nagyműltű szakmai-tudományos folyóiratot, nem mellesleg a periodikák finanszírozásába is aktívan bekapcsolódik. A MA-HAL 2021-ben is fenntartotta a Magyar Mezőgazdaság című folyóirat mellékleteként működő Halászati Lapok megjelenését. A lap havi rendszerességgel aktuális ágazati információkat közölt, vállalta cégek és szakemberek bemutatását és folyamatosan nyomon követte a szervezetben végzett érdekképviselési és szervezeti munkákat. A Halászati Lapok a Magyar Mezőgazdaság mellékleteként immáron 22 éve havonta tájékoztatja a tagságot, az agráriumot és a szakmai közvéleményt az ágazatban történekekről.

A lap olyan kommunikációs eszköz, amely nélkül a nagyközönség kevesebbet tudna a magyar halászati ágazat küzdelmeiről, a tagok életéről, az elért eredményekről. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a Halászat című folyóirat összes száma, a kezdetektől elérhető a <https://halaszat.kormany.hu/halaszat-szaklap> weboldalon.

A MA-HAL vezetése kiemelt fontosságúnak tartja az ágazat szakember-utánpótlásának kérdését közép- és felsőfokú szinten egyaránt. Folyamatos erőfeszítéseket tesz, és egyeztetéseket folytat a középfokú halászati szakképzés visszaállításával kapcsolatban az illetékes szervezetekkel. Harmonikus kapcsolatot ápol azon felsőoktatási intézményekkel, ahol a halászati-akvakultúra képzés különböző felsőfokú szinteken (BSc, MSc, PhD és szakirányú továbbképzés) jelen van, támogatja szakmai konferenciák, tudományos diákköri rendezvények és szakemberek találkozájának szervezését, a MA-HAL tagszervezetei gyakorlati helyszínt biztosítanak az egyetemi hallgatók számára.

Az 1956. évi forradalom és szabadságharc emléknapja, október 23-a alkalmából az Agrárminiszter Úr a Pro Aquacultura Hungariae Díjat adományozta Hoitsy György, a Hoitsy és Rieger Kft. ügyvezetője részére, a lillafüredi pisztráng ismertté és elismertté válásában végzett több évtizedes innovatív munkájáért, valamint dr. Szűcs István, a Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Karának intézetigazgatója részére, a magyar akvakultúra ágazat fejlesztése érdekében végzett kiemelkedő oktatási, szakpolitikai és szakmai érdekképviselési munkájáért, szakírói tevékenységéért. Továbbá az Agrárminiszter Úr az Életfa Emlékplakett Bronz fokozata elismerést adományozta Sztanó János, a SZEGEDFISH Kft. ügyvezető igazgatója részére, a szegedi halgazdaság több évtizedes sikeres vezetéséért, a minőségi tógazdasági pontytermelés fejlesztéséért.

Első alkalommal kerültek átadásra a MA-HAL által alapított „Antalfi és Tölg”, valamint „Magyar Halászatért” 2020. évi díjak. A „Magyar Halászatért” szakmai díjat Wohlschein Ferenc vehette át Dr. Németh Istvántól a MA-HAL májusi közgyűlésén Rétimajorban, az „Antalfi és Tölg” díj pedig Dr. Bercsényi Miklós részére került átadásra.

Az ügyvezetés folyamatosan tájékoztatta a tagokat a jogszabályi és pályázati információkról, valamint aktívan részt vett a rendeletek véleményezési folyamatában is.

TÁMOGATÁSOK

A projekt címe: A magyar halászati hagyományok és kultúra megismertetése, a halételek és a halfogyasztás népszerűsítése, Halászati Lapok kiadása és terjesztése (2021)

- Támogató megnevezése: Agrárminisztérium
- Támogatás forrása: központi költségvetés
- Támogatás időtartama: 2021.01.01–2021.12.31.
- Támogatási összeg: 40 000 000 forint
- Tárgyévben folyósított összeg: 40 000 000 forint
- Támogatás típusa: vissza nem térítendő

Szöveges bemutatás:

A Halászati Lapok a Magyar Mezőgazdaság szaklap mellékleteként havonta 8500 példányban jelenik meg, és 22 éve tájékoztatja az olvasókat a halászati ágazat híreiről. Riportokat közöl, és számos közérdekű információt is tartalmaz. Ismerteti az ágazatot érintő jogszabályokat és pályázati lehetőségeket. Aktívan részt vesz a halfogyasztást népszerűsítő rendezvényeken. A lap megjelenését és terjesztését a MA-HAL az Agrárminisztérium segítségével finanszírozza. Érvényes megbízási szerződéssel rendelkezünk a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadóval és Hajtun György egyéni vállalkozóval, akik a sajtóanyagok írását, nyomdai előkészítését, kiadását, a lap nyomtatását és terjesztését végzik, amelyet minden tagunknak postai és elektronikus úton is megküldünk. A 2021. évi lapszámok elérhetőek a www.magyarhal.hu weboldalon.

A Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. gondozásában megjelenő Halászat a magyar agrárgazdaság sajtóságos szektorának olyan egyedüli tudományos folyóirata, amely elsősorban az ágazat közvetlen szereplőihöz, másodsorban a vízi erőforrások hasznosításában és védelmében, illetve a vidékfejlesztésben érdekelttekhez szól. A negyedévente megjelenő folyóirat nemcsak a gyakorló horgászok és halászok kedvelt olvasmánya, hanem a haltenyésztéssel foglalkozó szakemberek számára is hasznos információkat nyújt a témakörben megjelent intézkedésekről és határozatokról, törvényekről, valamint a pályázati lehetőségekről. Az Agrárminisztérium segítségével a projekt keretében tudtuk támogatni a 102 éves lap 2021. évi kiadását.

A támogatott program keretében egyrészt elkészült a MA-HAL éves jelentésének szakmai ismertető-, beszámoló anyaga. Ezen kiadvány tájékoztató jelleggel bír a MA-HAL tagok és partnerei számára a világ és Európa halászati és akvakultúra szektoraiban jelen helyzetéről. Részletes aktuális adatokat szolgáltat a hazai természetes vízi

halászat és a tógazdasági haltermelés eredményeiről, a különböző korosztályok termeléséről, így hozzájárul az elkövetkező két év termék-előállítási becsléséhez. Külön taglalja a MA-HAL tagszervezetek eredményeit. Trendszerű információkat szolgáltat a főbb tógazdasági halfajok régiónkénti fogyasztói áairól, az ágazati export és import helyzetéről. Tájékoztat a hazai halfogyasztásról és a közösségi halmarketing tevékenységekről, beleértve a lebonyolított rendezvényeket. Bemutatja a Szervezet tulajdonában lévő ivadéknevelő tógazdaság tevékenységét és gazdálkodását. A kiadvány utolsó részében ismerteti a tagságot érintő aktuális szervezeti információkat.

Ezenkívül beszerzésre került 150 db 2021-es kiadású, Szathmári László-Hoitsy György: Tógazdasági és intenzíven nevelt halaink feldolgozása című, 108 oldalas szakkönyv is a tagjaink részére. A különböző rendezvényekre és kiállításokra nagymennyiségű, a hazai akvakultúrát bemutató tájékoztató füzet, valamint több receptfüzet is készült. A „HalPéntek” kampány keretében a halfogyasztás népszerűsítése mellett nagyon fontos, hogy a magyar haltermelés értékeire is felhívja a figyelmet, ezért egy olyan átfogó, a hazai haltermelést bemutató kisfilm is készült, amely rálátást ad a halászati és akvakultúra ágazat működésére és eredményeire. A film 2021. július 13-án feltöltésre került a MA-HAL Facebook-oldalára, amit azóta több mint 130 000-en láttak. A film képanyagait felhasználva több rövidebb videó is készült a közösségi oldalunkra, illetve elkészítettük a film angol narrációját is, ezt a változatot már több mint 5 000-en nézték meg.

A MA-HAL elnöksége 2021. június 16-ra hívta össze a MA-HAL közgyűlését Réti-majorban. Az ülésen részt vett Györffy Balázs, a NAK elnöke is. A rendezvényen átadásra kerültek az „Antalfi és Tölg”, valamint a „Magyar Halászatért” 2020. évi díjakat. 2021. július 10-én rendezte meg a Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége a VII. Pinka-völgyi Halas Nap Vaskeresztesen elnevezésű programot, amin a MA-HAL is részt vett.

A MA-HAL, a MOHOSZ és a NAK közös sajtótájékoztatót tartott 2021. október 21-én Akasztón, amelynek témája az őszi lehalászás megkezdése és a természetes vizek horgászati célú haltelepítése volt. A MATE és a MA-HAL szervezésében 2021. szeptember 30-án Kaposváron került sor a 4. Halászati kerekasztal szakmai konferenciára, amelynek témája volt az innovációk gyakorlati alkalmazása a haltenyésztésben. A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatósága, illetve a MA-HAL közösen víziállat-egészségügyi tanfolyamot szervezett 2021. december 8-án, Budapesten. A képzés célja a résztvevők víziállat-egészségügyi ismereteinek bővítése volt annak érdekében, hogy a víziállat-egészségügyi felügyeleti feladatokat megfelelő képesítéssel rendelkező víziállat-egészségőrök láthassák el.

Az Agrárminisztérium támogatásával a Szervezet 2021-ben is folytatta az ingyenes halegészségügyi/állatorvosi szolgáltatását tagjai részére, amit 2020. április 1-től: dr. Hoitsy Márton halakra specializálódott szakállatorvos lát el hétköznapi 9:00 és 17:00 óra között telefonon, illetve elektronikus úton, továbbá az alapszolgáltatás tartalmazta a Budapestre eljuttatott halak parazitológiai vizsgálatát is. 2021-ben beszereztünk egy hordozható vízdiagnosztikai eszközt a halegészségügyi szolgáltatások bővítése érdekében. Amennyiben a diagnózis nem volt felállítható a fent említett lehetőségek alapján, és más, kiegészítő vizsgálatok voltak szükségesek, akkor a helyszíni kiszállítás és a további vizsgálatok (bakteriológiai- rezisztencia vizsgálatok, teljes körű diagnosztikai boncolás, egyéb diagnosztikai és laboratóriumi vizsgálatok nem tartoznak bele az alapszolgáltatásba,) személyes egyeztetés és megállapodás alapján külön díjazás ellenében teljesültek.

A projekt címe: Éves tagdíj nemzetközi szervezetben (FEAP)

- Támogató megnevezése: Agrárminisztérium
- Támogatás forrása: központi költségvetés
- Támogatás időtartama: 2021.01.01–2021.12.31.
- Támogatási összeg: 658 844 Ft
- Tárgyévben folyósított összeg: 658 844 Ft
- Támogatás típusa: vissza nem térítendő

Szöveges bemutatás:

Az elnyert támogatás segítségével megvalósulhatott a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet tagdíjának befizetése a FEAP (Federation of European Aquaculture Producers) nemzetközi szakmai szervezetbe. A nemzetközi szervezet 1969-ben alakult, 22 alapító ország részvételével. A FEAP a Közös Halászati Politika reformja során az Európai Bizottság, az Európai Parlament Miniszteri Tanácsa, az Európai Tengerügyi és Halászati Alap meghatározó partnere volt, és az elkövetkező költségvetési időszakban az intenzív haltermelés mellett a szervezet a hagyományos tógazdasági termelés területén is komoly érdekképviselőt folytatását tervezi. A MA-HAL jogelődökön keresztül 1999 óta tagja a szervezetnek.

DINNYÉSI IVADÉKNEVELŐ TÓGAZDASÁG

A Dinnyési Halgazdaság Kft. 2021-ben hasonlóan más tógazdaságokhoz komoly vízproblémával küzdött, mivel jelentősen lecsökkent a vízbázis, ami a halastavi termelést is negatívan befolyásolta. További hátráltató tényezőként jelent meg az igen magas áramköltség, a vásárolói piac átalakulása, melyeket súlyosbított a rossz minőségű tótalaj. Ennek ellenére a gazdaság az erősödő keltetőházi kapacitással továbbra is stabilan működött, likviditási problémái annak dacára sem voltak, hogy a megelőző évet 16 millió forintos veszteséggel zárta, a 2021-es évben pedig már 9 millió forintos nyereséget tudott elérni.

A halgazdaság 2021-ben 55,5 tonna halat termelt, ami több mint 40 százalékkal haladta meg a 2020-as évi termelést. Ezt a halmennyiséget 123 tonna abraktakarmány felhasználásával érte el.

A halgazdaság a tárgyévben az elmaradt tavaszi, jó minőségű vízpótlás miatt már csak 1,62 millió előnevelt pontyot termelt, de a keltetőházi előnevelt csuka kiemelkedően magas mennyiségű, 953 ezer darab lett (2020-ban 880 ezer darabot termelt a gazdaság, a korábbi években pedig ennél is kevesebbet, 524 ezer darabot tett ki a termelt mennyiség).

A keltetés-előnevelés árbevétele terv szerint teljesült, a tóparti kiskereskedelmi értékesítés 2021-ben is stabilan működött. A belföldi értékesítésből származó nettó árbevétel elérte a 132 millió forintot.

A kft.-nek a 2021-es év folyamán rengeteg problémával kellett szembenéznie, át kellett értékelni a lehetőségeket, a termelést a jövőbeni igényekhez és a megváltozott klímához kellett igazítani. A klasszikus halastavi termelést már nem elég csak megszokásból folytatniuk. Technológia váltásra van szükségük, melyen belül a vízviszaforgatás kialakítása, a trágyázás felülvizsgálata, az alternatív kezelési módok bevezetése, a takarmányozás korszerűsítése, a vegyszerezés kialakítása is felmerül. Nélkülözhetetlen a víz minőségének (hidrobiológiai) folyamatos mérését tervezni, amit a kft. saját kutatólabor kialakításával igyekszik megvalósítani. A jövőben ezen mérési eredmények folyamatos elemzése és további kezelési módok kidolgozása is célja a halgazdaságnak.

DINNYÉSI HALGAZDASÁG KFT.

Levelezési cím: 2485 Dinnyés, 7-es út
Számlázási cím: 8095 Pákozd, Külterület hrsz. 0170/5
Tel./fax: (+36) 22-357-553
E-mail: dinnyes@magyarhal.hu
Ügyvezető: Szabó Krisztián
Mobil: (+36) 30-9220-109
Munkatársak: Drankovics Zoltán, Kremm Zoltán, Molnár Ferenc, Németh Lajos, Vass Béla

A MA-HAL SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

Elnökség:	
Dr. Németh István Tógazda Halászati Zrt.	elnök
Puskás Nándor (Biharugrai Halgazdaság Kft.)	általános elnökhelyettes
Dr. Urbányi Béla (SZIE)	a tudományért, oktatásért, innovációért és szaknácásadásért felelős elnökségi tag
Dr. Szűcs István (Debreceni Egyetem)	a természet- és környezetvédelemért, valamint víz-ügyi kérdésekért felelős elnökségi tag
Horváth Ferenc (Bocskai Halászati Kft.)	a tenyésztésért, tógazdaságért és Pontytenyésztő Tagozatért felelős elnökségi tag
Lévai Ferenc (Aranyponty Zrt.)	a piacszervezésért, közösségi marketingért felelős elnökségi tag
Radics Ferenc (Szarvas-Fish Kft.)	az intenzív akvakultúráért felelős elnökségi tag
Dr. Halasi-Kovács Béla (NAIK-HAKI)	a külkapcsolatokért felelős elnökségi tag
Szilágyi Gábor (Győri HTSZ)	a halfeldolgozásért felelős elnökségi tag
Felügyelő bizottság:	
Kovács Zoltán (Tiszahalker Kft.)	elnök
Bojtárné Lukácsik Mónika (AKI Agrárközgazdasági Intézet)	tag
Csoma Gábor (Fish-Coop Kft.)	tag
Sztanó János (Szegedfish Kft.)	tag
Etikai bizottság:	
Dr. Bercsényi Miklós (egyéni vállalkozó)	elnök
Hajtun György (egyéni vállalkozó)	tag
Horváth Zoltán (H&H Carpio Kft.)	tag
Tiszteletbeli elnök:	
Balogh József	
Ügyvezető igazgató:	
Sziráki Bence	

A MAGYAR AKVAKULTÚRA ÉS HALÁSZATI SZAKMAKÖZI SZERVEZET TAGLISTÁJA

1. Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft. (AKI)	33. Dinnyési Halgazdaság Kft.
2. Agrint Kft.	34. Ditrói József
3. Agro-Aqua Kft.	35. Do-Bó-Háló Kft.
4. Agropoint Kft.	36. Enegrofish Kft.
5. ALBA AGRÁR Zrt.	37. Esox Kft.
6. Állampusztai Kft.	38. Farkas Béla (Dr.)
7. AQUINT-Hungária Kft.	39. Farkas György
(Hetényhal Kft.)
8. Aranykárász Bt.	40. FODINA Kft.
9. Aranyponty Zrt.	41. FORUS Kft.
10. ATK Állatorvos-tudományi
Intézet	42. Gálosi Bárka Kft.
11. Balaton Fishfarm & Factory
Kft.	43. Gorda Sándor (Dr.)
12. Balatoni Halgazdálkodási
Nonprofit Zrt.	44. Győri ELŐRE HTsz
13. Balogh Szervíz Trans Kft.	45. Hajtun György
14. Békés Ferenc	46. Halastó 2004 Kft.
15. Bercsényi Miklós	47. Halász Kft.
16. Bia-Tehag Kft.	48. Halfarkas Kft.
17. Biharugrai Halgazdaság Kft.	49. Hal-Gazda Kft.
18. Biofloc Kft.	50. HALKER Kft.
19. Bocskai Halászati Kft.	51. Hencs András
20. Bo-Fa Fishfarm Kft.	52. Hoitsy és Rieger Kft.
21. Bóly-Töttösi Zrt.	53. Horgász-Vikend Kft.
22. Cápa-ker Kft.	54. Hortobágyi Halgazdaság Zrt.
23. Catfish Kft.	55. HUMOTÓ Kft.
24. Czikk-Halért Kft.	56. Hungarotrade Fish Kft.
25. Czobor-Szabó Andrea	57. I-HT Kereskedelmi Zrt.
26. Csiff-Land Kft.	58. Jászkiséri Halas Kft
27. Csóti Halászati Bt.	59. Jászkiséri Halas Kft.
28. Dalmand Zrt.	60. Kenyeres Imre Róbert
29. Darázsne Simon Edina	61. Kevihal Kft.
30. Debreceni Egyetem	62. KE-VÍZ 21 Építőipari Zrt.
31. Dél Szabolcsi Bt.	63. Kicel Kft.
32. Demeter és Társa Szárító Kft.	64. Kocsis János
	65. Kocsis László
	66. Kovácsovics Kft

67. Kozák Balázs	96. Sellő Haltenyésztő és Kereskedelmi Kft.
68. Körös-Halért Kft.	97. Silorus Kft.
69. Közép-Dunai Halászati Kft.	98. SIL-TOK Kft.
70. Kvitt Kft.	99. SS Aquakultur Kft.
71. Ludovics Trans Kft.	100. Szabó Ervin
72. Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem AKI - Halgazdálkodási Tanszék	101. Szabó Róbert István
73. Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem HAKI	102. Szabó Zsolt és Szabó Wieslawa
74. MAHAT Kft. Magyar Halgazdálkodási Természet-
védelmi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft	103. Szabolcsi Halászati Kft.
75. MOHOSZ	104. Szabóné Nagy Veronika
76. Molnár és Társai Kft.	105. Szarvas György
77. Munka Mezőgazdasági Kft.	106. Szarvas-Fish Kft.
78. Nádor-TÓ Kft.	107. Szegedfish Kft.
79. Nagy László Péter Ev.	108. Szeleburgi Bt.
80. Nagyné Besenyei Györgyi	109. Szentá-2006 Kft.
81. Neptun Bt.	110. Szomor Dezső
82. Orosz Ágoston	111. Tedej Zrt.
83. Öko 2000 Vállalkozás – Szabó József	112. Tisza-Fish Kft.
84. Öko Fish Kft.	113. Tiszahalker Kft.
85. ÖT-TÓ rendszer Kft.	114. Tisza-tavi Sporthorgász K.N. Kft.
86. Paksi Halászati Szövetkezet	115. Tógazda Halászati Zrt.
87. Pannónia Zrt.	116. Tóth és Tóth Kft.
88. Pápa és Vidéke HE.	117. Tóth István
89. Papp László	118. Tóth István
90. PIGADOR Kft.	119. Tóth Lajos
91. Pilisfish Kft (Rozmaring Szövetkezeti Kft.)	120. TTM-Bio Kft.
92. Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség	121. V-95 Kft.
93. Rang János	122. Válickaland Mezőgazdasági Kft.
94. Rideg & Rideg Kft.	123. Váradi László (Dr.)
95. Royal Pisztráng Kft.	124. Varga László
	125. Varga-Farm Kft.
	126. Variopharma Bt.
	127. Víz-Hal-Ember Alapítvány
	128. Zeus Plusz Kft.

MA-HAL ELÉRHETŐSÉGEI

MA-HAL Titkárság

Székhely: 1115 Budapest, Ballagi Mór u. 8. fsz. 2.

Telefon: (36) 1 355 7019; Fax: (36) 1 214 2643

Nyitvatartás: H–P 9–15 óra (előzetes bejelentkezés szükséges)

E-mail: iroda@magyarhal.hu

Web: www.magyarhal.hu

Facebook: facebook.com/magyarhal/

YouTube: youtube.com/channel/UCvVeGDMLM-0Di8WxEdMKBow

Ügyvezető igazgató:

Sziráki Bence

Mobil: (36) 30 361 3685

E-mail: sziraki.bence@magyarhal.hu

Szóvivő:

Lévai Ferenc

Mobil: (36) 30 934 8379

E-mail: info@aranyponty.hu

Külkapcsolatokért felelős munkatárs:

Bozánne Békefi Emese

Mobil: (36) 30 955 5757

E-mail: bekefi.emese@magyarhal.hu

Halászati Lapok főszerkesztő:

Hajtun György

Mobil: (36) 30 207 8780

E-mail: hajtungy@gmail.com

Web: www.magyarhal.hu/kiadvanyaink/halaszati-lapok

Adminisztráció:

Horvátné Halmágyi Ibolya

Telefon: (36) 1 355 7019

E-mail: terna.szilvia@magyarhal.hu

Dinnyési Halgazdaság Kft.

Szabó Krisztián ügyvezető igazgató

Postacím: 2485 Dinnyés, 7-es út

Mobil: (36) 30 922 0109; Tel./fax: (36) 22 357 553

E-mail: dinnyes@magyarhal.hu

Web: www.magyarhal.hu/dinnyesi-halgazdasag-kft

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

MA-HAL

MAGYAR AKVAKULTÚRA ÉS
HALÁSZATI SZAKMAKÖZI SZERVEZET